

Ingyenmelléklet: „Háziállataink tuberkulózisa“ című füzet.

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Ó-utca 10. szám.

Telefonszám: Automata 242—49.

LAPVEZÉR:

MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:

SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások“ című füzetekkel együtt:

Egész évre 8 P. Félévre 4 P.

Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1928.

IX. évfolyam, 38. szám.

Vasárnap, szeptember 16.

Mayer János miniszter beszéde a szombathelyi téli gazdasági iskola felavató ünnepén.

A szombathelyi mezőgazdasági és ipari kiállítással kapcsolatban zajlott le a szombathelyi téli mezőgazdasági iskola gyönyörű felavató ünnepe, melyen résztvett Mayer János földművelésügyi miniszter is. A minisztert és kíséretét az iskola-épület előtt, a tanulók sora között és nagyszámu közönség jelenlétében Banke Antal igazgató üdvözölte.

— Nagyméltóságod bölcs belátással — mondotta többek közt — azzal az egyetlen céllal létesítette a szombathelyi gazdasági iskolát, hogy az minden vonatkozásban az eredményes többtermelést szolgálja. Nagyméltóságod magasztos célját teljesen átértettük, megértettük, nemcsak mi, az iskola tanárai, de ugyanugy megértették és átértették a vasvármegyei gazdák és

gazdaiifjak is. A vasvármegyei kisgazdák és derék fiaik erejükhöz mérten igyekeznek Nagyméltóságodat támogatni nemzet-ujjjáépítő munkájában. Ennek bizonyítására igaz örömmel jelenthetem, hogy az iskola mult első évére harminchat tanuló iratkozott be az I. évfolyamra, akik a téli napok pihenőjét, fáradságot nem kimélve, szorgalmas tanulással szaktudásuk megszerzésére használták fel.

— Ünneplés pillanat ez számunkra, amikor egyrészt személyesen mondhatunk szívből jövő „Isten hozott“-at Nagyméltóságodnak, a magyar gazdák vezérének, másrészt hálatelt szívvel köszönhetjük meg bölcs intézkedését, hogy Dunántul

Tolnatamási leányok, legények és gyermekek a kiállítás megnyitásán.

e végvárán új hajlékot emelt a magyar mezőgazdasági szak-tudás terjesztésére.

Az üdvözlésre Mayer János miniszter keresetlen szavakkal válaszolt:

— Abban a reményben lépem át az iskola küszöbét, — mondotta — hogy minden egyes katedra oltára lesz a magyar kulturának, amelyen a magyar agrárkultúra fejlesztéséért, e szent célért fognak áldozni.

Ezután Mayer János földmivelésügyi miniszter átlépte az iskola küszöbét és kíséretével az iskola feldíszített tantermébe vonult, ahol kezdetét vette a felavatási ünnepség. Mindenekelőtt a Szombathelyi Dalosegyesület előadta a Hiszekegyet, majd Mayer János miniszter magasszárnyalású ünnepi beszédet mondott.

A miniszter beszéde.

— Ha a Nagymagyaralföld mezőgazdasági fejlődésének történetét tanulmányozzuk — mondotta többek közt — nem is messze, alig pár évtizeddel kell visszamennünk, amikor a lakosság igényeit a hal, vad, amit halászhattak és vadászhattak, kielégítette. Ha már most e pár évtizedes múlt és a jelen gazdasági állapotok között megteesszük az összehasonlítást, szédületes iramu fejlődést láthatunk. Azóta rövid idő alatt ezer és százezer katasztrális hold vonatott be a gazdaságilag megművelt területek közé. A halászat, vadászat helyét azóta a magasabb kulturájú földmivelés foglalta el. A zizegő nádasok helyett sárgálló kalásztengert lenget a szél az Alföld végtelenjén.

— Nem is olyan messzire kell visszamennünk, amikor még a májusi eső volt a termés fokmérője. Amikor még a magyar gazda esengve nézte az eget, mert tisztára az időjárás szeszélyétől függött a termés, a kenyere. Ma is ki van téve az elemi csapásoknak a termés. Ma is igen fontos tényező az időjárás. Ma is, mint mindig, a jó Istenbe vetett bizalom fűti a gazda munkáját. Ám ez az Istenbe vetett hit nem elégséges. A mezőgazdának kell az égre néznie, de az időjárás szeszélyének befolyását szorgalommal, tudással a lehetőség határain belül le kell küzdeni. Ma már a mély szántással meglehetősen konzerválni tudjuk a talajt. Ma már minden téren megvan a tudományos módszer arra, hogy miképpen védjük meg a termést a károsodástól. Hogy azután teljesen nem tudjuk mentesíteni magunkat a kedvezőtlen időjárástól, az természetes. Azonban többé-kevésbé meg van annak a módja, hogy ezt a káros befolyást legcsekélyebbre csökkentsük.

— Nem is olyan messzire kell visszamennünk, amikor még a katasztrális holdankénti termésátlag siralmasan alacsony volt a maihoz képest. Mekkora hasznot hajthatunk a nemzetnek, ha a katasztrális holdankénti termésátlagot csak egy mázsával is emeljük. Pedig ez nem is olyan lehetetlen. Céltudatos, szakképzett munkával ezt, sőt még ennél többet is, el lehet érni.

— A tömeget oktatni, nevelni kell. Igen fontos dolog ez éppen ma, amikor a csonka hazában a földnek hatvan százaléka van kisemberek kezén. Nem lehet tehát közömbös, hogy mennyit és hogyan termelnek kiskgazdáink. Nálunk igen fontos dolog, hogy a mezőgazdálkodásunkat felvirágoztassuk, mert ebből élünk. Agrárállam vagyunk. Ezért ne legyen egyetlen talpalatnyi föld, ami hasznavehetetlen, hogy mégis valamit is ne teremjen. S mégis, mikor a mezőgazdaság nálunk ilyen fontos és annak fejlesztése a szaktudás bővítése által szinte létérdek, megdöbbentő az a közöny — ez Vasvármegyére nem vonatkozik — amit egyes vidékeken tapasztalunk. Amidőn Vas megyét járom, örömmel nézem, hogy az itteni gazda milyen szeretettel gondozza állatait. Örömmel nézem, milyen szorgalommal, odaadással porhanyítja a földjét. Meg is van ennek az eredménye. De talán az éghajlat és Vas megye földjének kitűnő minősége szintén nagyban hozzájárul ahhoz, hogy itt a szorgalom jobban megtalálja az eredményét, a termést, mint másutt. Ez az eredmény azonban még nem olyan, mint ahol azt lehetne mondani: én most megállok. A fáradhatatlan és kutató elme nem ismer megállást!

— Én szívesen hoztam ide ezt az iskolát, mert tudom, hogy itt megértettek és tudom, hogy ezáltal a vas megyei szorgalom még feljebb tudja emelni azt az eredményt, amit már eddig elért.

— Hálás köszönetet mondok a városnak ama megértő felkarolásért, amellyel a nagyfontosságú szakiskola itteni hajlékának létesítéséhez hozzájárult. Hovatovább ráeszméltek most már arra, hogy nem lehet egy főispánnak alispánnak, vagy egy polgármesternek csak beleülni a hivatalába és ott a közigazgatási teendőket, aktákat elintézni, hanem ennél messze tulmenő közérdekű feladatok is várnak rá. Ez az elgondolás állapítható meg a mezőgazdasági kultúra eme csarnokának létesítésével is.

— Nekünk elsősorban a mezőgazdaságot kell fejlesztenünk és ebből kell az ipart felvirágoztatnunk, mert ez az egyedül egészséges fejlődés a mi viszonyaink között. Ne sajnáljon ezért egyetlen kiskgazda sem egy kis áldozatot hozni. Ne felejtsek el, hogy ez az áldozat kamatos-kamatostul fog visszatérülni később, amidőn a szakképzett fiú a felszedett tudását a gazdaságban gyümölcsöztetni fogja.

A többi szónok.

A miniszter beszédét a közönség rendkívül lelkes tetszésnyilvánításokkal kísérte, majd Tóth Jenő államtitkár ismertette a földmivesiskola történetét. Ezután Kiskos István kormányfőtanácsos, polgármester emelkedett szólásra és a város nevében mondott köszönetet a miniszternek, majd így folytatta:

— Annak a gazdasági politikának, mely feladatául a nemzeti vagyont, a jövedelem gyarapítását tűzte ki célul, Mayer miniszter egyik nagy reprezentánsa, aki nem riad vissza a helyszíni szemléktől sem, hogy minél gyökeresebben alapozhassa meg nagy terveit.

Most Maróthy László dr. nyug. főispán, a gazdasági egyesület elnöke mondott rövid beszédet. Majd a vas megyei kiskgazdák nevében Mészáros István felsőházi tag mondott élénk helyeslésekkel és tapsokkal több ízben megszakított beszédet, melyben megköszönte úgy a miniszternek, mint a városnak az iskola létesítését. A kiskgazdák nevében azzal kívánja ezt a gondoskodását meghálálni, hogy a legjobb tudásukkal és szorgalommal többet, minél többet fognak termelni.

Ezután Smidélusz dr. a gazdaszövetség nevében mondott köszönetet a miniszternek és Szombathely városnak. Az üdvözlő beszédekre Mayer János földmivelésügyi miniszter röviden válaszolt és meleg szavakkal mondott köszönetet Rosner István bárónak, aki egy igen értékes fűmaggyűjteménnyel ajándékozta meg az iskolát.

A gyönyörű ünnep a Himnusz eléneklésével ért véget.

A kiállítás.

A miniszter ezután megtekintette az intézet tanulóinak szép termény- és maguk készítette gazdasági eszköz kiállítását. A tanulók ott állottak saját kiállítási csoportjaik előtt. A miniszternek minden egyes tanulóhoz volt egy-egy buzdító, lelkesítő szava. Figyelmesen megnézett minden egyes kiállítási darabot s midőn az egész termet betöltő anyagot végignézte, megelégedésének adott kifejezést a látottak felett.

A kiállítás anyaga főleg gabonanemüekből, hatalmas répákból, csöves tengeriből és gyümölcsből állott. Állítottak ki ezenkívül nagy ügyességről tanuskodó gazdasági eszközöket: kasza, kapa, fejsze-nyeleket, kocsikerekeket, egy teljesen kész, házilag készített kis kocsit, cirokseprűt és egy egész asztalt betöltő gyökér- és lőszörkefét.

Nyomban a tanulók kiállításának megtekintése után, megtekintette Mayer János miniszter a téli gazdasági iskola helyiségeit. A tantermek megvizsgálása után az iskolaszolga földszinten, Banke igazgató emeleten levő lakását is megnézte a miniszter és a látottak felett teljes megelégedésének adott kifejezést. Elismeréssel szólott a fiatal iskola berendezéséről és a laboratóriumának felszereléséről is, amely Banke igazgató buzgólkodásának az eredménye.

Ezután a miniszter kíséretével együtt, a közönség lelkes éljenzése között elhagyta a téli gazdasági iskola épületét és a Sabaria-szállóba hajtatott, ahol a tiszteletére rendezett társaságban vett részt.

Gyűjtsünk előfizetőket a „Vasárnap” számára.

A kormányzó kitüntette az olimpiász magyar hőseit.

Az amsterdami olimpiáson világbajnokságot és második helyezést ért bajnokokat az elmúlt héten Horthy Miklós kormányzó kihallgatáson fogadta és személyesen nyújtotta át a győztes magyar fiuknak jól megérdemelt kitüntéseiket. Vitéz *Terstyánszky* Ödön alezredes, aki tagja volt az első díjat nyert olimpiai kardcsapatnak és az egyéni kardvívást megnyerte, a *harmadosztályu magyar érdemkeresztet* kapta. míg *Kocsis* Antal ökölvívó-, *Keresztes* Lajos birkózó-, *Mező* Ferenc dr. szellemi olimpiai bajnokainknak, valamint a második helyezetteknek a *signum laudis* jutott osztályrészül. Versenyzőinket gróf *Klebelsberg* Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter mutatta be a kormányzónak, aki *rendkívül meleg elismerő szavakkal emlékezett meg a magyar olimpiakonok amsterdami szerepléséről.*

Pesthy Pál nyitotta meg a Faluszövetség tolnatamási kiállítását.

Szeptember 8-án nyílt meg országos érdeklődés közepe a Faluszövetség tolnatamási kiállítása, melyet a Szövetség a tamási járás vezetőségével és intézményeivel karöltve rendezett. Reggel hat órakor zenés ébresztővel kezdődtek a tamási ünnepségek, utána pedig a templom előtti téren táborig mise volt. A kiállítás megnyitására érkező *Pesthy* Pál igazságügyminisztert a község határában lovasbandérium fogadta. A földmivelésügyi minisztert *Plósz* Béla államtitkár, a kultuszminisztert *Kupcsay* Felicián min. tanácsos, a kereskedelemügyi minisztert *Kerékgyártó* János min. tanácsos képviselte. Rajtuk kívül ott voltak még: *Jankó* Ágoston főispán, *Szévald* Oszkár alispán, *Dencz* Ákos dr., *Éri* Márton országgyűlési képviselők, *Fiáth* Tibor báró, a Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, *Bajtay* Mihály dr. gazdasági főtanácsos, a Faluszövetség ügyvezető igazgatója, *Gyérey* Richárd gazdasági főtanácsos, nagybirtokos, *Horváth* Jenő ny. ezredes, a Tolnatamási Tájfajta Lótenyésztő Szövetkezet igazgatója, *Halmos* Andor dr. főtanfelügyelő, *Frühwirt* Jenő dr. tb. főügyész, *Hagymássy* Zoltán dr. Tolna vármegye főjegyzője, *Kammerer* Gusztáv dr. földbirtokos, *Sámik* József főrendiházi tag, *Legény* Oszkár, *Zboray* Jenő gazdasági felügyelők, vitéz *Szekeres* Gyula, testnevelési felügyelő, vitéz *Tihanyi* Szilárd, a Vitézi szék kapitánya, *Németh* Árpád, a Tolnavármegyei Jegyzőegyesület elnöke, *Bischitz* Sándor nagybérlő, *Ribiánszky* József

A tolnatamási kocsiszépségverseny díjazottja, Kiss János dombóvári gazda.

A Magyar Földhitelintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám.

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

jószágigazgató, *Nagy* Sándor, a Faluszövetség igazgatója, *Szabó* Elemér dr. járási főszolgabíró, *Kálnai* Béla tamási főjegyző stb.

A megnyitó ünnepségen *Bajtay* Mihály dr. gazdasági főtanácsos, a Faluszövetség ügyvezető igazgatója és *Dencz* Ákos dr. országgyűlési képviselő, a kiállítás elnöke, mondtak beszédet, majd *Pesthy* Pál igazságügyminiszter nagyhatású beszédében a falufejlesztési kiállítások nagy gazdasági és kulturális jelentőségét méltatta.

Ugyanezen a napon zajlott le az állatkiállítás, amelyre körülbelül ezer darab állatot hajtottak fel. A tamási község és környéke a bonyhádi tájfajta szarvasmarha és a tamási tájfajta lótenyésztés tekintetében egyik legkiválóbb vidéke az országnak, azért az állatkiállítás is kiváló anyagot produkált. Ezután ló- és kocsiszépségverseny volt, amelyen az első díjat *Kelemen* János (Regöly), *Kránitz* József (Tamási), *Kiss* János (Dombóvár) nyerték.

Friss gyümölcsben, rozsbán és heremagvakban emelkedett a kivitelünk, a többi cikkekben esett.

Hírt adtunk már arról, hogy a külkereskedelmi forgalmunk deficitje júliusban 28.3 millió pengő volt, vagyis 3 millió pengővel kevesebb, mint tavaly júliusban. Most már ismeretessé váltak a forgalom részletes adatai is, amelyekből ismételt megállapítható mezőgazdasági kivitelünk jelentősége az egész kiviteli forgalomban.

Elsősorban szembeötlő, hogy élőállatkivitelünk, amely tavaly júliusban még 19.257 darabra rugott és 8.1 millió pengő értéket képviselt, az idén 12.724 darabra esett vissza, amelynek értéke csak 5.5 millió pengőt tett. Különösen feltűnően visszaesett — pontosan a felére — sertéskivitelünk. Tavaly júliusban ugyanis 8014 darab, az idén pedig már csak 4053 darab sertés került kivitelre. Szarvasmarhákból tavaly 6759 darabot, az idén pedig csak 5744 darabot vittünk ki.

Liszt kivitelünk is közel negyven százalékkal csökkent, amennyiben csak 68.381 mázsa lisztet vittünk ki, holott tavaly júliusban a kivitel 107.052 mázsára rugott. A búzákivitel 196.147 mázsáról 77.377 mázsára, a baromfikivitel 6120 mázsáról 5592 mázsára, végül pedig a friss fűzelék kivitel 85.573 mázsáról 73.897 mázsára apadt.

Ezekkel a kedvezőtlen jelekkel szemben számottevő mértékben növekedett kivitelünk például friss gyümölcsben, amennyiben ebből a múlt év júliusi 46.572 mázsás kivitelével szemben az idén 74.565 mázsás kivitelünk volt, ami értékben kifejezve 1.5 millió pengő kiviteli többletet jelentett a múltévi eredményhez képest. A rozskivitel, amely tavaly 111.244 mázsa volt, az idén 121.645 mázsára gyarapodott. A heremagvaknál a kivitel ebben ebből a múlt év júliusi 46.572 mázsás kivittel szemben az idén a kivitel 11.392 mázsára rugott.

Baranyában már gyűlnek a könyvek százai, hogy hirdessék a magyar élniakarását!

Irta: Várnai Ferenc.

Pécs, szeptember 3.

Csend van, csendes nyári este. A fák levele sem libben, bár a szellők bujósokát játszanak a ma még zöld lombkoronák közt. Fent az égbolton bandukol a hold. Ezüstös korongja ke-rekké egészült a mult éjszakán. Nézem és merengek. Önkéntelenül felajzlik a kérdés: *Kié a holnap?* Nem tudom, honnét jött Talán keblemből szakadt fel egy sóhaj-nyomán. Mindegy. Itt van és vádlón választ sürget. Foglalkoznom kell vele. Nincs menekvés, nincs kibuvás. Olyan ez, mint ama ember érzése, aki érzi a sir nyirkos közelségét.

— Mivel telt az életem? Miként sáfárkodtam? — kérdi önmagától. Gyötrelmek és kétkedések marcangolják sokszor:

— Egyengettem-e utját annak, akiben éltem folytatódik? Vajjon méltón tekinthet-e a *holnap* elé?

A holnap. Mindig csak a holnap. Neki alkot a *ma*: hal-mozza a tudást és annak gyümölcseit. A családban, a nemzetek életében az anyák neki szülnék gyermeket.

Mi magyarok, a magyar falvak gyermekei, szintén vessük fel a kérdést: *Kié a holnap?* Ugy-e, hogy a fiainké, a magyar ifjuságé?

Eddig megegyeztünk. De vajjon gondolunk-e arra, hogy még néhány napfordulta — és itt van a tél. A nyirkos sirgödör.

Testvéreim! Gondoltok-e velem együtt néha arra is, hogy egy napon elhangzik a szó:

— Miként sáfárkodtál?

— Ugy-e kevesen vannak soraink között, akik gondolnak erre? Pedig elsősorban erre kellene gondolnunk. Magyar hol-napra. Mert vajjon miért halmozzuk vagyunkat és üzzük az „egykezés“ átkos kultuszát, ha nem lesz, aki szétverje az éj-homályt, aki megnyissa a szebb, dicsőbb magyar holnapot? Holnapot, mely „jönni fog, mert jönni kell“, különben posvány és nem „vértenger“ lesz ama hely, ahol elsüllyed ezeréves ma-gyar nemzetünk. Már pedig mi nem sülyedni, de emelkedni akarunk! Emelkedni föl, oda ahol voltunk, ahonnét a gyűlölet és az alattomos testvérárulás taszított alá.

Sáfárkodjunk. Hittel és bizalommal tegyük ezt és mun-kásságunkon ott lesz az Isten áldása. Neveljük öntudatos, pal-lérozott agyu katonákká a magyar ifjakat. Mert hiába az ököl esontos keménysége, ha nincs agy, mely irányítson, ha nincs „tudat“, mely lelkesítsen? (Mit ér a muszka százmilliónyi katonája, mikor a magyar virtussal, a magyar lelkesedéssel került szemtől-szembe?) A holnap csatája pedig az értelem és lelkesedés csatája lesz: csak így tudjuk letörni az ellent, csak így tudunk újra magyar zászlót tüzni a Kárpátok bérére, megszabadítani apáink földjét a bitorlóktól, testvéreinket pedig a betolakodott „uj urak“ igájából.

Szítsuk a tüzet: törődjük a magyar ifjusággal és láng, mely bennük gyul, felperzseli minden gyarlóságunkat és ak-kor diadalmasan nézhetünk a hajnal elé, igazolva az igazsá-got: „Erényeiben és igazul él Árpád nemzete.“

Arról szólnom sem kell, hogy mit jelent a *könyv*. Min-denki tudja azt. Tudja és sokan még sem olvasnak. Miért? Sok-féle magyarázata van annak. A legkézenfekvőbb mégis az, hogy drága. Bizony drága. Ha meggondoljuk, hogy egy közepes tartalmu és értékű könyvért két-három pengőt is elkérnek ma-

napság. Ki tudja ezt megfizetni? A falu ifjusága aligha. In-kább nem olvas. Több jut dohányra és borra.

Pedig hát micsoda kincsek vannak felhalmozva azokban a könyvekben. A tudásnak, az ismeretnek felbecsülhetetlen ér-tékei. Magtára a jónak, a nemesnek: nem érezzük-e sokszor egy jó könyv elolvasása után annak lelki finomító hatását?... És mégsem olvasunk. Mert bizony drágán mérik a tudást.

Ezen most segíteni fogunk. Kész tervvel lépünk a porondra. Mindenki olvashat, mindenki tanulhat: élvezheti a kultura ál-dását. *És még csak pénzbe sem kerül.* Csak egy kis akaratba és lelkesedésbe.

Könyvet adunk az ifjuság kezébe. Ingyen könyveket. Ösz-szegyűjtjük és szétszjtjuk azok közt, akik tanulni vágnak. Csupán azt kötjük ki, hogy ifjaink a könyvállományokat gya-rapítsák is. Mi megadjuk az alapot, ők építhetnek arra.

Ama községekben, ahol nincs olvasó-egylet, vagy más köz-könyvtár, mindenütt alapítsanak „*Ingyenes Népkönyvtár*“t. Ez a teendő reájuk háramlik.

Számításom szerint még az ősz folyamán mintegy har-minc-negyven darab könyvet tudunk adni minden községnek. *Persze, ez csak Baranyamegyére vonatkozik.* (De hiszem, hogy hamarosan országos jellegűvé szélesedik ez a mozgalom, mert a „jó példa követendő.“)

A szellemi termékek (könyvek és folyóiratok) gyűjtését megkezdjük. E feladatot Pécsen egy bizottság teljesíti, melynek tagjai *Tolnay József dr. ügyvéd; Venhardt József városi tiszt-viselő és e sorok írója.*

Eddig a következő könyvadományok futottak be:

1. Várnai Ferenc, 120 darab.
2. Tolnay József dr., 30 darab.
3. Venhardt József, 25 darab.
4. Haladás-nyomda rt., 30 darab.

Tehát összesen 205 darab.

Felhívjuk mindama baranyai községek ifjait, a már meg-lévő vagy ezután alakuló könyvtárak vezetőit, hogy *részeseleti igényüket jelentsék be a „Vasárnap“ szerkesztőségének.*

Az összegyűjtendő szellemi termékek elosztásánál minden baranyai község akként lesz részesítve, amilyen a szükséglete. Ezért felhívjuk az illetékeseket, hogy igényük bejelentésekor közöljék velünk:

1. Van-e könyvtár a községükben?
2. Ha igen, milyen a könyvállomány?

Végül kérelemmel fordulunk a hazafias magyar közönség-hez. Kérelmünk szerény: nem kérünk mást, mint egynéhány darab könyvet; mindenkítől annyit, amennyit könnyen nélkül-özhet. Aki ad — önmagának is hasznosat cselekszik. Mind-annyiunknak érdeke, hogy csiszolt elméjü ifjuság nézhessen a jövő elé. Még az eke szarva mellett is felbecsülhetetlen szolgálatot tehet ama kincs, ama ismeretek halmaza, mely ma — jóllehet — padlásunk zugaiban porosodik. Adjon mindenki annyit, amennyit tud. Hálásan fogadjuk.

Az adományok a „Vasárnap“ szerkesztőségéhez küldendők, de leadhatók Pécsen a „Haladás-nyomda rt.“nál is (Király-utca 21. Telefon: 2—99.). A beérkezett adományok a beérke-zés sorrendjében ugy a „Vasárnap“, mint a pécsi helyi lapok hasábjain nyugtatjuk.

Amidőn köszönetet mondunk mindazoknak, akik támoga-tásukról előre is biztosítottak, erős hittel hisszük, hogy kezde-ményezésünket siker koronázza. Céljaink nemességének tudatá-ban acélos hittel és éltető bizodalommal nézünk a jövő elé.

A FRIEDLER-éle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtekéletesebb gyógyszer.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva!

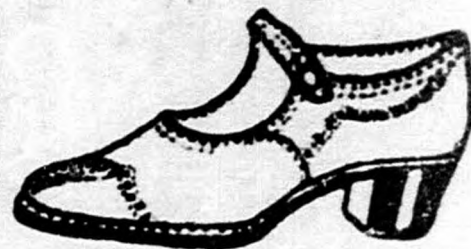
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, valamint FRIEDLER LABORÁTORIUMBAN, VII., Murányi-u. 46.

Telefon: József 464—71.

Magyarország legolcsóbb cipőforrása
Engel M.

Székesfehérvár, Kossuth-u. 15.

Szállít utánvétellel igen olcsó árban női fekete, pántos divat 14 P-től, női barna, legujabb divat 16 P-től. Drapp szürke és lakk divatcipők 18 P-től, férfi cipők 16 P-től, azonkívül többféle divat- és strapaszandál, gummitalpú, gyermekcipők. Minden pár cipőért felelünk. Kockázat nincs, nem megfelelő becsereitünk vagy a pénzt vissza küldjük. E lapra hivatkozónak képes árjegyzékét bérmentve küldünk.

Albrecht királyi herceg nyitja meg a Faluszövetség magyaróvári kiállítását.

Több ízben hírt adtunk már arról, hogy Magyaróváron szeptember 15-től 23-ig nagyszabású kiállítás lesz. Szeptember hó 15-én, délelőtt történik a kiállítás ünnepélyes megnyitása, amelyen megjelenik Albrecht királyi herceg. A megnyitó ünnepségen Csátáry Elek ny. alispán, Némethy Ödön dr., Győr—Moson—Pozsony egyesített vármegyék alispánja és Schandl Károly dr. ny. államtitkár, a Faluszövetség h. elnöke mondanak beszédeket, majd Albrecht kir. herceg megnyitja a kiállítást. Szeptember 16-án lesz a magyar baromfitenyésztők országos kongresszusa a vármegyeház nagytermében. Szeptember 18-án a Mosonvármegyei Tanítóegyesületek diszközgyűlése, 19-én országos iparos-kongresszus, 20-án a Mosonvármegyei Jegyző Egyesület közgyűlése, 22-én a vármegyei dalkörök és zenekarok versengése a Faluszövetség vándordíjáért, 23-án tűzoltógyűlés és tűzoltóversenyek és ugyanaznap este a kiállítás bezárása. A rendezőbizottság, élén Krolóczy Alfréd ny. gazdasági akadémiai igazgató, ügyvezető elnök, Ruff Andor lapszerkesztő, kiállítási főtitkár, és Anda Gyula ny. árvaszéki elnök, a Faluszövetség részéről Nagy Sándor igazgató és Radnóti István titkár fáradoznak a kiállítás sikere érdekében.

A kiállítás alkalmából szeptember 13-tól 25-ig féláru vasuti jeggyel lehet a MÁV vonalain az ország bármely állomásáról Magyaróvárra utazni. A féláru vasuti jegy váltására jogosító igazolványok 1 pengős árban (amelyben a kiállítási belépődíj is bennfoglaltatik) a Faluszövetségnél (Budapest, IX., Üllői-ut 1.) és a kiállítás rendezőségénél (Magyaróvár, kiállítási iroda) a pénz előzetes beküldése mellett kaphatók.

Itt említjük meg, hogy a Faluszövetség tanulmányi kirándulást rendez a kiállítással kapcsolatban. A tanulmányi kiránduláson résztvevők három turnusban indulnak Budapestről, ahol a Faluszövetségnél van a gyülekezőhely, az első csoport szeptember 14-én, a második csoport 16-án és a harmadik csoport 20-án indul. Az egyes csoportok három napig tartózkodnak Magyaróváron. Részletes programot kívánatra készségesen küld a Faluszövetség.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Bud János gazdasági miniszter, Wekerle Sándor pénzügyminiszter.

Azok a kormány összeállításában végbement változások, melyek már nyilvánosságra jutottak, az elmúlt héten szentesítést nyertek. Horthy Miklós kormányzó ugyanis Bud János pénzügyminisztert felmentette állásától és egyidejűleg gazdasági miniszterre, pénzügyminiszterre pedig Wekerle Sándor dr. felsőházi tagot, a nagy Wekerle Sándor fiát, nevezte ki.

A közgazdasági miniszter feladata állandóan figyelni

Viaszfigurák a budapesti egészségügyi kiállításon.
A falusi borbély, mint fogorvos.

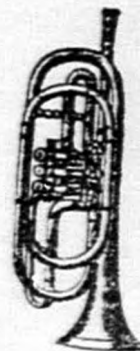
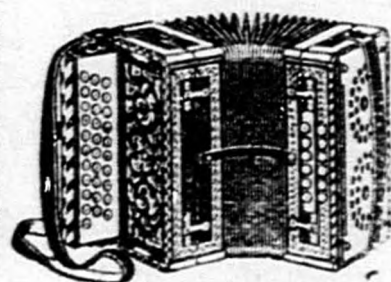
POMPÁS HANGSZEREK

Közvetlenül Európa legnagyobb szétküldésétől.

Tájékoztató árak:

Hegedük . . .	már P 7.90-től
Harmonikák . . .	már P 7.80-től
Citerák . . .	már P 11.80-től
Klarinétok . . .	már P 14.95-től
Mandolinok . . .	már P 15.20-től
Gramofonok . . .	már P 29.50-től

60 oldalas új diszfőár-jegyzékünk ingyen!

MEINEL és HEROLD

HANGSZER-,
BESZÉLŐGÉP- ÉS HARMONIKAGYÁR

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19. sz.

és tanulmányozni a gazdasági élet jelenségeit és a gazdasági élet minden területét felölelő egységes és szerves gazdasági programot kell kidolgoznia. A közgazdasági miniszter ezt a tevékenységét mindig az egyes érdekelt tárcák minisztereinek közreműködésével és egyetértésével, valamint a gazdasági érdekképviselőkkel való tárgyalás útján fejti ki. Terveit és javaslatait pedig a minisztertanács elé terjeszti döntés céljából.

A közgazdasági miniszter feladatai közé tartozik a mezőgazdasági helyzet feltárása úgy a termelés, mint a termelt cikkek elhelyezése és egyéb szempontokból. A közgazdasági miniszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg részletes programot dolgoz ki az ipar fejlesztésének irányát, módját és eszközeit és az esetleg ezzel kapcsolatos kérdéseket illetően. A közgazdasági miniszternek a termeléssel kapcsolatban foglalkoznia kell a kartellkérdéssel is. Feladata továbbá a vámok gazdasági határának megítélése és ehhez képest olyan javaslatok tétele, amelyek a vámokat kellő összhangba hozzák a gazdasági élet követelményeivel. Közre kell működnie a közgazdasági miniszternek a külkereskedelmi szerződések előkészítésénél és a tárgyalások irányításánál az egyetemes gazdasági szempontok érvényesítése érdekében. Foglalkozik mindezekon kívül a közgazdasági miniszter a fuvarpolitikával, hitelkérdésekkel és végül a beruházásokkal.

Gömbös Gyula és pártja az Egységespárthoz csatlakozott.

Az Országos Fajvédő Párt vezetősége, miután megállapította, hogy a jelenlegi kormány és az Egységespárt működése az ország újraépítésének alapjait rakta le, arra az elhatározásra jutott, hogy a nemzet létérdekét képező, megoldásra váró nagy feladatok csak az összes nemzeti erők egyesítése útján valósíthatók meg. Éppen ezért Bethlen István grófnak és pártjának programját teljes egészében elfogadva, különálló pártállásának megszüntetése mellett az Egységespártba lépett. Ezt az elhatározást az Egységespárt örömmel vette tudomásul.

Itt említjük még meg, hogy Horthy Miklós kormányzó Gömbös Gyulát, a volt Fajvédőpárt vezérét, honvédelmi államtitkárrá nevezte ki.

Nagyfontosságú intézkedések a takarmányhiánnyal kapcsolatban.

Az elmúlt héten a kormány tagjai minisztertanácson foglalkoztak a drágaság és a takarmányhiány kérdésével. A tanácskozások eredményeképpen a minisztertanács elhatározta, hogy a drágaság és a takarmányhiány kérdésével kapcsolatban egyelőre a következő intézkedéseket lépteti életbe:

1. Engedélyhez köti ezentúl a szálastakarmány kivitelét.

2. Olcsó bankhitelről gondoskodik a sertéshizlalás előmozdítása érdekében, valamint a belső fogyasztás biztosítására. Elsősorban az ipari sertéshizlaldák részére juttat olcsó bankhitelt, de ugyanilyen kedvezményt ad, illetve ezt a kedvezményt terjeszti ki azokra a magánhizlaldákra is, akik sertéseiket ilyen ipari hizlaldátelepeken hizlattatják. Ezenfelül a legmesszebbmenő kedvezményeket biztosítja az ugynevezett kikészítési eljárásnál.

3. A szálás takarmányneműeknél eltörli, a tengerinél, zabnál, árpánál és egyéb erőtakarmánynál átmenetileg felfüggeszti a forgalmi adót. Erre vonatkozóan a részletes intézkedéseket a legközelebb kiadandó kormányrendelet fogja tartalmazni.

4. Tarifális kedvezményt biztosít a szalastakarmány, nemkülönben az élő állatok teletetés céljaira való szállításánál.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Achmed Zogut királlyá kiáltották ki.

Az albán alkotmánymódosítás és Achmed Zogunak királlyá való kikiáltása a legünnepélyesebb külsőségek és fényes keretek között folyt le Tiranában, Albánia fővárosában. A fővárost virágok és zászlók diszítették. A vidékről óriási tömegek érkeztek a fővárosba festői népviseletben. Egy óra alatt elfogadta a nemzetgyűlés az alkotmánymódosító törvényt és a királyság államformáját s egyuttal kimondotta, hogy Zogu elnök Albánia első királya. Ebben a pillanatban százegy ágyulövés adta tudtára a népnek, hogy Albánia királyság lett. Egy képviselőből alakult bizottság ezután Achmed Zoguhoz ment, akivel ünnepélyesen közölte megválasztását. A köztársasági lobogót ezután mindenütt bevonták és felcserélték az albán királyság zászlajával. Az új király ezután autón, testőrsége és a tisztikar kíséretében a parlamentbe hajtatott, ahol letette az új alkotmányra az esküt. Az új király a képviselők és a nép határtalan lelkesedése és szüntelen éljenzése közben hagyta el a parlamentet és diadalmenetben tért vissza palotájába, amelynek erkélyéről később rövid beszédben köszönte meg az ünneplést. Az összes templomokban hálaadó Istentiszteletet tartottak.

A francia kereskedelmi miniszter repülőgéppel lezuhant és szörnyethalt.

Bokanowski francia kereskedelemügyi miniszter az elmúlt vasárnap reggel Toul közelében egy repülőgéppel, amelyen rajta kívül még négyen voltak, lezuhant. A repülőgép elégett és roncsai alatt a miniszternek csak megsebesedett holttestét találták meg.

Bokanowski negyvenkilencéves volt és négy gyermeket hagyott hátra. Bokanowski minisztert Horthy Miklós kormányzó annak idején a magyar érdemkereszt első

A jósasszony.

Viaszfigura a budapesti egészségügyi kiállításon.

osztályával tüntette ki a magyar-francia kereskedelmi szerződés megkötése körül szerzett érdemeiért.

Az oláhok tüzzel-vassal oláhosítanak.

Az oláhok a Székelyföld szívében, Gyergyóban, valamennyi magyar szülőt felszólítottak, hogy gyermekeiket büntetés terhe mellett irassák be az állami iskolába s nem mulasztották el megjegyezni, hogy amennyiben a szülők elmulasztják ezt a beiratást, akkor maga az iskola igazgatósága írja be a gyermekeket. Az oláh iskolaügyi hatóságok példátlan erőszakoskodása óriási izgalmat keltett a Székelyföldön.

Károlyi Mihály gróf nem kívánatos elem Amerikában.

A hazaáruló Károlyi Mihály vendégjogon két napot töltött az Egyesült Államok területén, de tartózkodási engedélyt nem adtak neki. Károlyi két nap után hajóra szállt, hogy Spanyolországba hajózzon. Károlyinak különösebb okai vannak arra, hogy hosszabb időt töltsön az Egyesült Államokban. Tudvalevő ugyanis, hogy 1914 őszén az amerikai magyarság körében gyűjtés indult meg a magyarországi függetlenségi párt részére s az összegyűlt 34.000 dollárt egy amerikai bankban helyezték el azzal, hogy csakis Károlyi Mihály rendelkezhetik az összeg felett. Károlyi 20.000 dollárt csakhamar fel is vett a maga céljaira s most a további 14.000 dollárt szeretné megszerezni, amit azonban a háború alatt zár alá vettek. Károlyi ezért az összegért és kamataiért szeretne harcolni az Egyesült Államokban, ahol nemcsak a magyarság ábrándult ki belőle, de maguk a hatóságok sem tartják kívánatosnak a jelenlétét.

Jó varrógépet

és

kerékpárokat

csakis

Pápai Manó cégnél

lehet kapni.

Budapest, VI., Andrásy-ut 29. sz.

☛ Ügynökök felvételnek. ☛

Kisgazdák! A legolcsóbb törlesztéses kölcsönt folyósítatjuk 35 évre. Bármikor visszafizethető. Kölcsönök már 60 dollártól kezdve kaphatók. — csakis földbirtokra. Kötelezővénybélyeg, bekebelezési illeték a kölcsönt nem terheli. Félévi **utólagos** kamat és tőketörlesztés. Kimerítő tájékoztatót díjmentesen válaszbélyeg ellenében kívánatra küld a

Magyar Kisgazdák Kölcsönirodája,

Budapest, I., Alkotás-u. 34.

INGYEN

1828—1928

Jubileumi kiadás

1828—1928

Jubileumi kiadás

Tolsztoj művei

összes regényei és elbeszélései.

Elhatároztuk, hogy ezeknek a szép és világhírű regényeknek nagy részét

INGYEN

adjuk, így tehát e lapnak azok az olvasói, akik az alant található szelvényt tíz napon belül a lent feltüntetett címre elküldik, ingyen kaphatják a kiadásunkban megjelenő **TOLSZTOJ MŰVEIT** teljes 32 kötetben, körülbelül 5—6000 oldal terjedelemben. Könyvkiadóvállalatunk kiadványait teljes kiadásban Balla Mihály, Karinthy Frigyes, Lándor Tivadar, Schöpflin Aladár, Sebestyén Károly dr., Szini Gyula stb., stb. fordították.

Tolsztoj az emberi testvériség eszméjének nagy apostola. Nagy emberi közösségről álmódzott, amely az evangéliumi szelid-ség és szeretet alapján áll. Ezenfelül az irásnak is olyan nagy művésze, hogy az első közt is a legelső. Prófétai önzellenségével és térítő erejével egész életén át arra törekedett, hogy eszméi mennél szélesebb néprétegekhez eljussanak. A Gutenberg-Vállalat Tolsztoj szellemében vél cselekedni, amikor műveit el akarja juttatni a legszerényebb asztalra. — Tolsztoj Leó regényei és elbeszélései szép nyomásban jelennek meg és csak a hirdetés és csomagolás költségeiért kérünk kötetenként 31 fillérenyi megtérítést. A szétküldés négy kötetes sorozatonként, a tényleges portóköltség megtérítése ellenében történik, avagy portómentesen vehető át kiadóhivatalunkban, abban a sorrendben, ahogy a megrendelések beérkeztek. Kiadásunk a következő érdekfeszítő műveket foglalja magában:

Feltámadás, Karenina Anna, Háboru és béke, Kreutzer szonáta, Kozákok, Sevastopol, Hadzsi Murat, Iljitsch Iván halála, Gyermekkor, Kamaszkor, Ifjúkor, Ur és szolga, Legendák, A két huszár, stb.

Mindennemű pénzküldemény egyelőre mellőzendő. Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, amelyek 10 napon belül beküldetnek:

Christensen és Társa
GUTENBERG
könyvkiadóvállalat Budapest, IV., Váci-utca 17
tölemezlet. Telefon: Teréz 291-65.

Postaföldi címek az illető állam nyelvén közlendők!

SZELVÉNY.

227 szám.

Alulírott Tolsztoj összes fent hirdetett műveit ingyen kívánja. Átvételi elismerést és szállítási értesítést kérünk.

Név: .....

Lakhely (utca) ..... Posta .....

Jól olvasható aláírást kérünk!

MEZŐGAZDASÁG

E heti ajándékfüzetünk.

E héten a „Vasárnap“ valamennyi előfizetője és példányonként vásárlója **Hutyra Ferenc dr.-nak**, az Állatorvosi Főiskola rektorának füzetalaku rádióelőadását kapja meg, melyet a világhírű magyar tudós

Háziállataink tuberkulózisa

cimmel tartott meg. A tüdővész a magyar falvak népének legrettenetesebb pusztítója és — mint tudjuk jól — sok esetben a tüdővészes tehenek teje fertőzi meg az embert. A tuberkulotikus háziállatok bajának felismeréséről, az állatok kezeléséről, az ember védekezéséről stb. nyújt rendkívül hasznos és megszívlelendő utbaigazításokat a kitűnő könyvecske.

A gyenge mustok feljavítása sűrített musttal.

Irta: S. Pálincás Gyula.

A régi bortörvény megengedte, hogy kedvezőtlen évjáratban a gyenge mustokat cukrozni lehessen, hogy így erősebb bort kapjunk a kiejedés után. Az új bortörvény azonban szigorúan tiltja a mustoknak cukorral való javítását, hanem ezt csakis *besűrített musttal* engedi meg. Erre a célra a közönségesen, nyílt üstben besűrített must nem alkalmas, mert a must a befőzéskor megpörkölődik, megbarnul és emiatt a bornak égetett cukor, vagy karamel-ize lesz. Ha azonban olyan készülékben sűrítjük be a mustot, amelyikben szivattyúval légritkítást idézünk elő, vagyis *vákuum-készülékben*, akkor a must nem barnul meg, nem lesz karamel-ize, mert az ilyen készülékekben sokkal alacsonyabb hőmérsékleten forr a must, mint a nyílt üstben, azonkívül sokkal gyorsabban be is sűrűsödik, tehát nem pörkölődhetik meg. Ámde az ilyen vákuum-készülék olyannyira drága, hogy csakis nagy szőlőbirtokosok tudják beszerezni. *Mindamellert a kistermelő is hozzájuthat a sűrített musthoz, mivel az országban mintegy husz helyen van már ilyen mustsűrítőtelep, ahol akár bérfőzésben sűrítettetheti be a kistermelő a saját mustját, akár pedig készen vehet sűrített mustot.*

Tájékozásul felsorolom a különféle telepéket, hogy hol lehet mustot sűrítettetni, vagy kész sűrítmenyt beszerezni:

Borgazdasági Vegyipar Rt., Budafok.
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budafok.
Gschwindt-féle konzervgyár, Nagykőrös.
Első Kecskeméti Konzervgyár, Kecskemét.
Szőlőfeldolgozó és Ipari Részv.-Társ., Kiskőrös.
Kláber Szőlőtelep, Klábertelep (Lajosmizse mellett).
Tápiógyörgyei Szőlőuradalom, Tápiógyörgye.

Offner Tivadar szőlőgazdasága, Inárcskakucs.
Leitner Ármin, Leheltelep, szőlőgazd., Jászberény.
„Industria“ Szőlőfeldolgozó Ipari Rt., Gyöngyös.
Polgár Sándor-féle Fajsőlőuradalom, Heves.
Westphalen-Auersperg Szőlőuradalom, Gyöngyös.
Tibolddaróczi Szőlőtelep Rt., Tibolddaróc.
Gyümölcsfeldolgozó- és Konzervgyár, Tolcsva.
Tudomásom szerint van még *Makón és Baján* is mustsűrítő, de a teleptulajdonos cégét nem ismerem.

A feljavításra használandó sűrítmeny mennyisége attól függ, hogy mennyivel akarjuk feljavítani a gyenge mustot. Szabály azonban az, hogy *csak annyi sűrített must vehető, hogy a kiejedés után 3 szeszfokkal legyen erősebb a bor, mint feljavítás nélkül lenne.* Ennél nagyobb foku feljavítást ugyanis a bortörvény nem enged meg.

Különleges számítások helyett megadom, mennyi sűrített must szükséges arra, hogy a gyenge mustot annyira feljavítsuk, hogy a kiejedt bor 1 szeszfokkal erősebb legyen. *Minden szeszfok feljavításra 4 liter 50 klosterneuburgi cukorfoku sűrítmenyt kell vennünk. 100 liter eredeti musthoz tehát 4, 8 és 12 liter sűrítmeny 1, 2 és 3 szeszfokkal emeli a bor szeszfokát.*

A szudáni fű.

(Képekkel.)

Irta: Villax Ödön.

Szálas takarmányban nagyon gyengén állunk. Az anyaszéna és az első kaszálású lucerna még csak adott valamelyes tömeget, de a többi későbbi kaszálású takarmánynövények csaknem teljesen kiszültek. A leggyengébb talán országszerte a csalamádé volt, bár a legtöbb helyen a mohar és a köles is alig 10—15 cm. növés után már bugáját hányta. Így számbavehető termést ezek sem adtak. Ilyen körülmények között sok gazdaságban már augusztusban megkezdődött a télire eltett takarmány etetése s bizony nagyon sok gazda kénytelen állatállományát apasztani, hogy takarmánykészletével tavaszig kijöjjön.

Az ily száraz esztendőben jövünk csak rá, hogy mennyire hiány vagyunk olyan takarmánynövénynek, amely amellert, hogy a szárazságot is nagyon jól bírja, nagy tömeget is ad. Pedig van már ilyen takarmánynövényünk is. Ez a takarmánynövény a *szudáni fű*, melyet legutóbbi években kezdett hazánkban meghonosítani az *Orsz. m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás*. E takarmánynövény meghonosításának gondolatát először az állomás adjunktusa, *Surányi János* vetette fel, aki vetőmagját hazánkba első ízben Washingtonból (Amerika) hozatta meg. A nevezett állomásnak 1925—27. évi magyaróvári kísérletei minden várakozáson felül sikerültek. A folyó év tavaszán pedig sor kerülhetett szélesebb körű termesztési kísérletek beállítására az ország különféle vidékein fekvő gazdaságokban. Ehhez tíz métermázsa vetőmagot a budapesti *Mauthner-cég* közvetítésével közvetlenül az amerikai Egyesült Államokból hozatott az állomás.

A szudáni fű az eddigi tapasztalatok szerint *elsősorban a mohar pótlására jöhet figyelembe*. A moharnál azonban lényegesen jobban bírja a szárazságot és amellert *sokkal nagyobb termést ad*. Különös előnye az, hogy termése az olyan években is biztos, amikor a mohar és a többi takarmánynövény a nagy szárazság miatt alig, vagy egyáltalán nem ad termést. Magja hasonlít a cirokéhoz, vörössárga színű és kb. 3—4-szer akkora, mint a mohar magja. Kat. holdanként 30—40 kg.-ot kell belőle vetni, sőt későbbi vetés esetén, különösen gyomos földön, 45 kg.-ig is felmehetünk. A hideg iránt kissé érzékeny, miért is nem szabad tulságos korán vetnünk. Leghelyesebb vetési ideje május vége, június eleje, de *sikerrel termesztethető másodterményként is*, akár a korábban lekeverülő zöldtakarmányok, akár pedig a repce, sőt még a kalászosok után is.

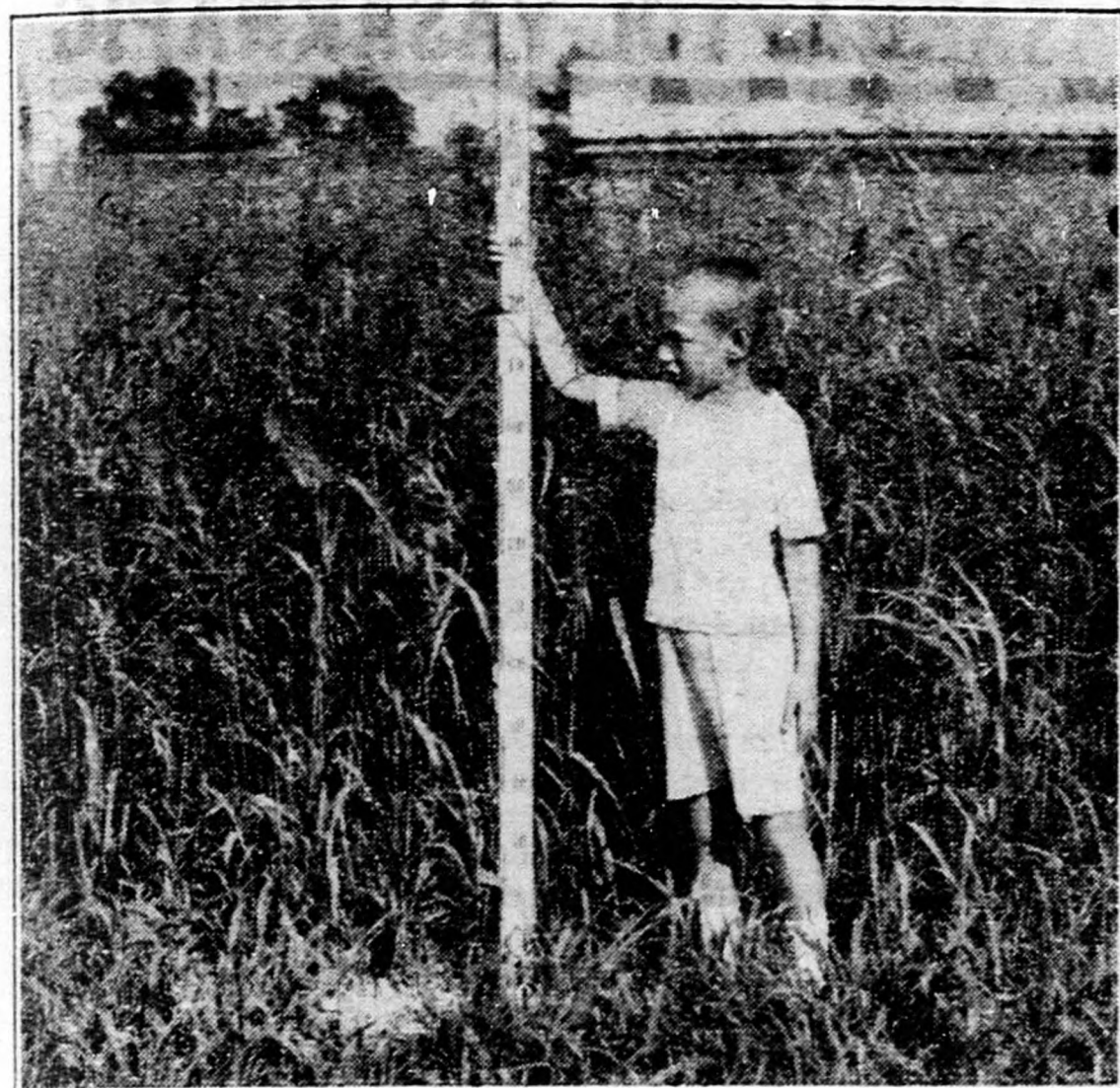
Ha nagyobb és biztosabb termést akar,

rendeljen eredeti

hatvani nemesített búza- és rozsvetőmagot

Hatvani Növénynemesítő rt.-nál, Hatvan.

!!Kérjen képes árjegyzéket!!

Szudáni fű,

melyet május hó 16-án vetettek és július hó 21-én fényképeztek le.

(Villax Ödön felvétele.)

A mag számára lehető jó vetőágyat biztosítsunk és különösen kései vetés esetén törekedjünk erre. Feltűnő tulajdonsága, hogy kezdetben (kb. 3 hétig) nagyon lassan fejlődik, de azután rohamosan nő és kaszálásig rendszeren 120—150 cm. magasságot ér el.

A vetést követő 7—8 hétre hányja cimerét, amikor lekasználható. Lehet etetni akár zölden, akár szárazon. Az összes állatok jó étvágyal fogyasztják. Tápértéke kitűnő, a *M. Kir. Állatélettani és Takarmányozástani Kísérleti Állomás* az elsőrendű réti szénával tartja egyenértékűnek.

Az első kaszálás után kb. 5 hétre még egy jó termésre számíthatunk, sőt a korábbi vetést, a sarju lekerülte után, esetleg még legeltetni is lehet. A sarjutermés még a legszárazabb években is kielégítő. Az ideai rendkívüli száraz júliusban, noha az egész havi csapadék csak 7 mm. volt, a szudáni fű tarlója harmadnapra már teljesen kizöldült.

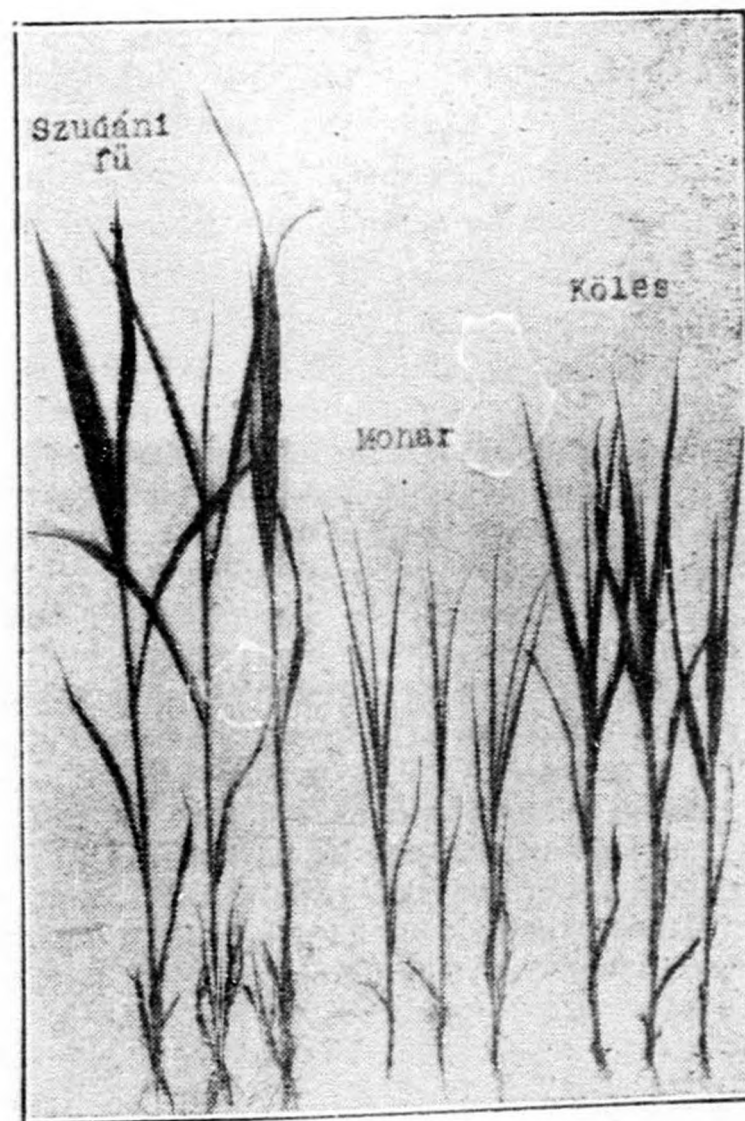
A szudáni fű nagyobb arányu elterjesztésének útját állja ma még a vetőmaghiány. Remélhető azonban, hogy az idén több nagyobb gazdaságban végzett vetőmagtermesztés eredményes lesz s így nagyobb mennyiségű olyan hazai termésű vetőmaggal fogunk rendelkezni, amellyel az érdeklődő gazdák igényei fokozatosan kielégíthetők lesznek.

Szuperfoszfát vagy Rhenániafoszfát? Sok propagandaképet láthatunk és sok előadást hallhatunk, amelyeken hol a szuperfoszfátot, hol pedig a Rhenániafoszfátot dicsérik, az előbbi vagy utóbbi hátrányára. A gazda nem lát tisztán, nem tudja melyiket is használja. Az igazság az, hogy mindegyik igen értékes foszforsavtrágya és egyáltalán nem lehet azt mondani, hogy a szuperfoszfát a savanyu, mészszegény talajokon nem érvényesülne, sem pedig azt, hogy a Rhenániafoszfát kisebb, vagy lassabb hatású volna. Az *Országos Magyar Királyi Növénytermelési Kísérleti Állomás* irányításával végzett kísérletek azt bizonyítják, hogy *e két műtrágya egyenértékű.* Ma azonban mégis a szuperfoszfátot kell adni az elsőbbséget, még pedig azért, mert egyrészt olcsóbb, másrészt hazai termék. Majd csak akkor gondolhatunk a Rhenániafoszfát rendszeres használatára, ha a Rhenániafoszfát gyártására hazánkban is berendezkednek s nem kell azért a magyar verejték ál-

tal szerzett pénzt a külföldre dobni. Hogy azután az elsőbbséget majd ebben az esetben, melyik műtrágyának adjuk, azt döntse el akkor az, hogy a bennük lévő foszforsav kg.-ját melyikben vásárolhatjuk olcsóbban.

A méhek beteleltetése szeptember végén, október elején veszi kezdetét. Ilyenkor máj nincs hordás s a nagy melegek is elmúltak. A beteleltetésnél legnagyobb figyelmet a téli mézkészlet biztosítására és elrendezésére kell fordítani. Nem lehet minden családnak egyforma mennyiségű lépet nyújtani télire. A méhcsalád nagysága szabja meg azt, hogy mennyi lépet bocsássunk téli táplálékul rendelkezésünkre. Általában néhány léppel mindig adjunk nekik többet, mint amennyit a család eltakar. Így annak a családnak, amelyik 8—10 lépet takar, 12—14 lép mézet adjunk; amelyik 12—14 lépet takar, 16—18 lép; amelyik ennél többet takar, legalább 20 keretet juttassunk neki. A beteleltetésnél a költő úrból szedjük ki az összes lépet s csak azt helyezzük vissza a költő ür alsó sorába, amelyen az anya volt. Így az anya nem fog lemászni a lépről s ezáltal téli tápláléka biztosítva van. A mézkamra kiürítése a következőképpen történik: hét-nyolc teljesen befödött mézes lépet a méhekkel együtt helyezzünk a költő ür felső sorába, az alsó sorba pedig a fiasításos lépek kerüljenek. Utánuk hat-hét darab félig meghordott lép következék, záró-lépnek pedig 2 darab üres lépet helyezzünk be. A költő ürbe úgy rakjuk be a lépeket, hogy egyet az alsó, egyet a felső sorba helyezzünk. Így párhuzamosan rakjuk meg a költő ürt. A költő ür felső sorába csakis teljesen meghordott lépeket akasszunk. Ha félig kész, vagy üres lépeket rakunk ide, akkor az esetleges nagy hideg miatt a méhek ezeken nem tudnak eljutni táplálékszerzés végett a következő meghordott lépig s éhen vesznek. Beteleltetésre akác-mézet használjunk, mert ez nem cukrosodik meg s ezeknek fogyasztása aránylag kevés bélsár elválasztását idézi elő. Különösen sok bélsár elválasztását okozza a pohánka-méz, miért is ennek fogyasztása nem ajánlható.

„Semmit se vetek műtrágya nélkül” — mondotta sokorópátkai Szabó István ny. kisgazdaminiszter a június 29-én községében tartott határbejárás alkalmával. Műtrágya nélkül csakis a kísérletek ellenőrzésére szolgáló parcellák vannak vetve, egyébként minden táblája kap műtrágyát. S hogy milyent, azt kísérletileg állapítja meg. Sorozatos kísérletei vannak beállítva mindenféle nemesített növényfajtákkal is. Okoszerű gazdálkodásának van is hatása falujának gazdálkodására. Alig van ott kisgazda, ki ne használna műtrágyát és ne vetne nemesített magvakat, mit annál is inkább megtehetnek, mert úgy sokorópátkai Szabó István, mint az ugyancsak kitű-

A szudáni fű, mohar és köles összehasonlítása. Egyidőben — május hó 16-án — vetett szudáni fű, mohar és köles. Lefényképezték július hó 14-én. (A kép jóval kisebb a természetes nagyságnál!)

(Villax Ödön felvétele.)

Struccotoll-szüret.

Képünk a legdrágább madártollnak, a struccotollnak leszedését ábrázolja. Ilyenkor a strucc fejét bekötik.

nően gazdálkodó *pátkai plébános* becserelik a gazdák által termelt közönséges magvakat az általuk utántermelt nemesített magvakra. Sokorópátkán öt-hat holdas kiscgazdák fajtaösszehasonlító kísérleteket végeznek a náluk legjobban termő fajták megállapítására. *Ez az oka annak, hogy e kis községben némely zsellérnek olyan termése van, amilyent megirigyelhetne nem egy uradalom.*

A diófa és a nemes gesztenye maga szabályosan fejleszti koronáját, miért is őket nem szokták metszeni. A fagy által elpusztított száraz ágakat, vagy a közlekedést akadályozó ágakat az ősz elején lehet eltávolítani, mert ilyenkor már a nedvkeringés gyengébb, de azért az ejtett sebek még befornak. A nagyobb sebzéseket mindazonáltal jó lesz viasszal bekenni. De nemcsak a gesztenye és a dió, hanem az összes csontmagvak koronáját legjobb a nyár végén vagy ősz elején tisztogatni. Ilyenkor lehet látni, hogy mely ágak szárazak, melyek betegesek és így lemetszésre, megcsontításra vagy ifjításra szorulók. Ha a csontmagvak vastagabb ágait tavasszal metszük le, akkor mézgafolyást kapnak. Nyár végén és kora ősszel ilyen veszély nem forog fenn.

Hogyan nyerhetünk késő ősszel is zöldtakarmányt? Az idei nagyon száraz évben, már augusztusban, sok gazda szénát etetett. Pedig a hosszantartó szárazságra bőségesebb őszi esőzésnek kell következnie és így valószínűleg elég könnyű módon biztosíthatunk állatainknak késő őszi zöldtakarmányt. Ha ugyanis ősszel vetendő kora tavaszi zöldtakarmányokat lehető korán, szeptember elején, vetjük, úgy azok nedves időjárás mellett annyira megerősödhetnek, hogy már ősszel is kiadós tömeget adnak. Az őszi keveréket, *pannonbükönnyt, őszi borsót* vessük tehát korán s igyekezzünk azt olyan földbe tenni, melyben a gyors kelés és gyors kezdeti fejlődés minél nagyobb mértékben biztosítható. A fejlődés siettetésére, mint azt többször is tapasztaltam, igen jó, ha kelés táján száraz időben kat.-holdanként harminc kilogramm *csili-* vagy *mészsalétromot* felüliszórunk. Ily módon, ha csak nem túl nagy száraz az év, már szeptember végén, október elején nyerhetünk e vetésről zöldtakarmányt, amely a felültrágyázás következtében, ha csak a fagy korán nem köszönt be, még ősszel megerősödik annyira, hogy a telet jól kibírva, tavasszal rendes termést ad.

(V. Ö.)

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A méhészet helyzete.

A legutóbb, Esztergomban tartott méhészeti kiállítás értékes anyaga felkeltette szélesebb körök érdeklődését is a hazai méhészet iránt. Érdeklődésre tarthatnak tehát számot azok az adatok is, amelyek a méztermelésről nyújtanak közelebbi felvilágosítást. Az elmúlt 1927-es termelési évben Magyarországon *31.331 volt a méhtenyésztők száma.* A mozgószerkezetű kaptárokban 169.759 és a közönséges kaptárokban 64.389 méhcsaláddal bírtak a tenyésztők. Ha tudjuk, hogy például *1923-ban a tenyésztők száma csak 24.671 és a méhcsaládok száma a mozgószerkezetű kaptárokban 108.403, a közönséges kaptárokban pedig 53.770 volt,* akkor kellőképpen kidomborodik az a fejlődés, amelyet méhészetünk öt év alatt megtett. A termelt méz mennyisége 1927-ben *21.120 mázsát* (1923-ban 5900 mázsa) és az előállított viasz mennyisége 1927-ben *36.881 mázsát* (1923-ban 30.850 mázsa) tett. A méhcsalád tehát átlag 9 kilogramm mézet és 0.2 kg. viaszt termelt. Ha azonban a termelési adatok országrészek szerint elkülönítve nézzük, megállapítható, hogy amíg az *Alföldön egy méhcsalád átlagtermelése tavaly 12 kg. méz volt,* addig a *dunántúli dombosvidéken az átlagtermés családonként csak 6.6 kg.-ot, az északi dombos vidéken pedig csak 7.7 kg.-ot tett.* A nagy különbség oka a termelés belterjességével van összefüggésben, mert hiszen a méhlegelők és az időjárási viszonyok semmivel sem rosszabbak a dombos vidékeken, mint az Alföldön. Ha tehát a termelés belterjessége a dombos vidékeken is fokozódnék, akkor az ország méztermelése rövidesen évi 7000 mázsával volna szaporítható.

Amerika, Románia és Olaszország termése.

A *Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet*hez (Róma) beérkezett legújabb jelentések szerint az *Északamerikai Egyesült Államokban* 157.4 millió mázsa őszi és 85.1 millió mázsa tavaszi búzatermesre számítanak. A múlt évhez képest tehát 5 millió mázsás többlet mutatkozik. A rozstermes már valószínűleg alatta marad a tavalyi hozamnak. Összesen ugyanis csak 10.9 millió mázsa rozsra számítanak, ami a múlt évi termésnek csak 73.9 százalékat teszi. Igen jónak ígérkezik az árpatermes, amelyet 74.9 millió mázsára, vagyis 29.7 százalékkal többre tesznek a tavalyi termésnél. A 209.9 millió mázsára becsült zabtermés 20.7 százalékkal lesz több a múlt évi hozamnál. A tengeritermésnél csak 8.7 százalékos szaporulatra számítanak a múlt gazdasági év eredményéhez képest, amennyiben 769.5 millió mázsára becsülik a hozamot. — Kielégítő az idén *Románia* gabona-termése is. Buza 31 millió mázsa, rozs 2.9 millió mázsa, árpa 16.1 millió mázsa és zab 10.0 millió mázsa termett. A múlt évhez képest tehát a búzánál 18, a rozsnál 26, az árpánál 28 és a zabnál 16.1 százalékos többlet mutatkozik. — *Olaszországban* a hivatalos jelentések szerint 64.0 millió mázsa buza termett, vagyis 20.1 százalékkal több, mint tavaly.

A vaj- és sajtkivitel fokozása.

Az elmúlt héten a földmivelésügyi minisztériumban értekezlet volt, amely a sajt- és vajkivitel ügyével foglalkozott. *Tolnay Pál* ismertette a magyar tejtermelés helyzetét, továbbá a vaj- és sajtkivitel lehetőségeit. A felszólalók rámutattak arra, hogy a vajmárkázási rendelet életbeléptetése folytán a *magyar vaj minősége biztosítva van.* Ez megadja az export előfeltételét. Most már csak a *sajtrendelet kiadására volna szükség.* A kivitel számára felvevőképes külföldi piacok vannak, csak azon fordul meg az exporttevékenység sikere, hogy *állandóan megfelelő mennyiségű áruval rendelkezünk s ezt versenyképes áron tudjuk kínálni.* Ahhoz, hogy mindig kellő mennyiségű sajt és vaj legyen gyártható, az szükséges, hogy mindig megfelelő mennyiségű tej jöjjön a feldolgozó üzemekbe. A termelés és értékesítés versenyképességének biztosítása céljából az okszerű takarmányozás szükséges. A felszólalók megállapították, hogy a földmivelési kormány által kezdett akciók, amelyeknek célja a *tejszövetkezetek felkarolása és a tejhozam fokozása ellenőrzési körzetek, valamint egyesületek létesítésével,* igen hasznosnak bizonyultak. Az értekezlet anyagát *Prónay György* báró államtitkár foglalta össze, aki közölte, hogy az elhangzott javaslatokat alaposan megvizsgálják és amit lehet megtesznek, hogy a *kivitel feltételeit megjavítsák.*

Ingyenes rét- és legelőgazdasági tanfolyamok.

A földmivelésügyi kormány a *csernamajori* (Sopronmegye) kiscgazdaképző iskolában, továbbá a *jászberényi, karcagi, somogyzentimrei* földmivessé iskolákban rét- és legelőgazdasági

Futószőnyeg Maradékvásár
PAPLAN- ÉS SZŐNYEGÜZLET, RÁKÓCZI-UT 66. SZ.

alsófoku tanfolyamok tartását tervezi legeltetési társulati elnökök, gazdák, pénztárosok és jegyzők, valamint községi bírák és előljárósági tagok számára. A tanfolyam ingyenes s a résztvevők díjtalan szállást és ellátást kapnak. Az előadások október 15. és november 15-ike között lesznek. A felvétel iránti kérvényeket a földmívelésügyi minisztérium hatodik főosztályának főnökéhez címezve, legkésőbb október 1-ig kell beadni. A kérvényben a községi előljáróságnak igazolnia kell, hogy a folyamodó legeltetési társulatnál vagy községnél milyen tisztséget visel.

Decemberben lesz a nemzetközi baromfikiállítás.

Az idei nemzetközi baromfikiállítás december hó 6 és 9 között lesz Budapesten, a Tenyészállatvásár telepen. A kiállítás iránt már most nagy érdeklődés mutatkozik. A kereskedelemügyi miniszter féláru vasuti jegy váltására jogosító igazolványok kiadását máris engedélyezte.

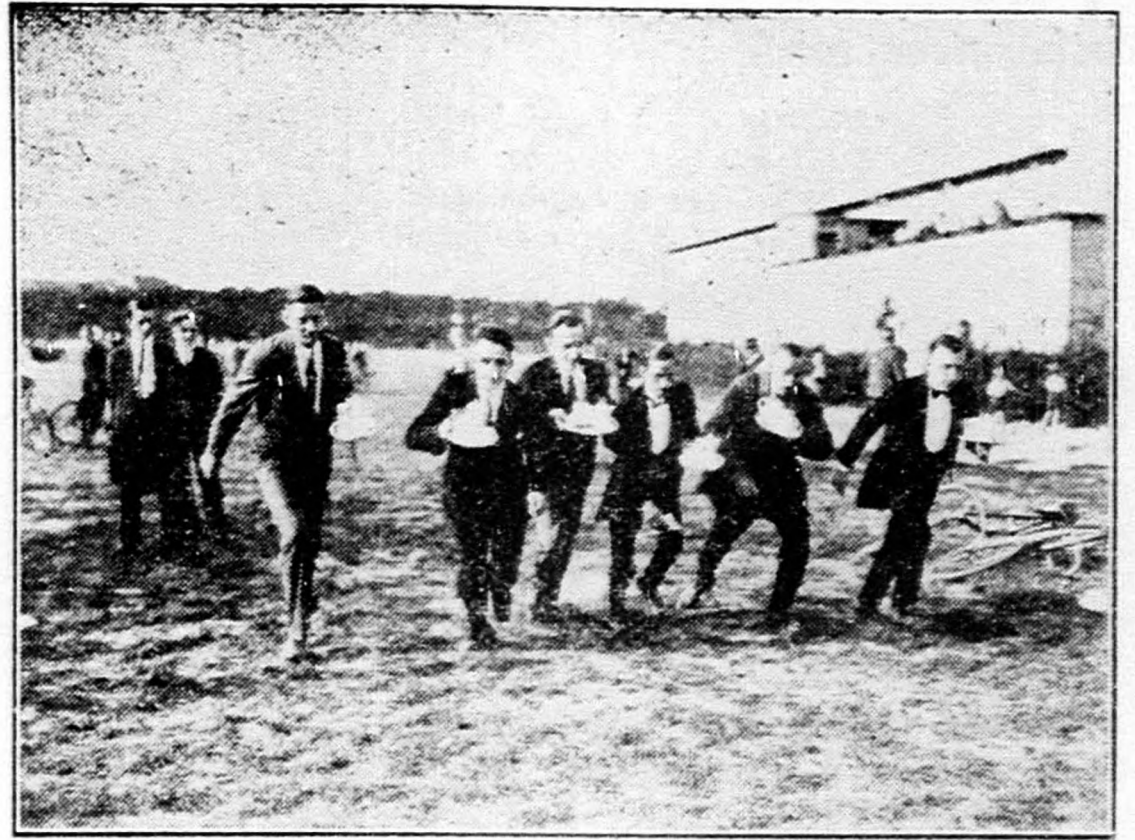
Beliczey Géza ünneplése.

Bajczai Beliczey Géza gazdasági főtanácsos, a felsőház tagja, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület alelnöke, huszonöt esztendeje áll a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület élén. Az Egyesület szeptember hó 22-én diszközgyűlés keretében ünneplő elnökét s ez alkalommal Bud János és Mayer János miniszterek is Békéscsabára utaznak az OMGE, a Magyar Gazdaszövetség és a Faluszövetség küldöttjeivel együtt. A diszközgyűlés napján avatják fel a Békés-vármegyei kiscgazdaifjak zászlaját is, amelyet a csabai kiscgazdák leányai készítettek.

Az olasz orvosok megkoszorúzták Kossuth Lajos szobrát. A nemzetközi balesetügyi kongresszuson több, mint száz olasz orvos is megjelent, akik testületileg vonultak fel a Kossuth-szobor elé, hogy koszorút helyezzenek a szobor talapzatára. Bonardi olasz államtitkár a szobor megkoszorúzásakor beszédet mondott, s többek közt így szólt: „Mélyen átértzett szivből fakadó érzés vezet bennünket ide, mert hódolni akarunk Magyarországnak egyik legdicőségesebb fiának, Kossuth Lajosnak szobránál.”

Zászlószentelés Bagon. A bagi „Egyetértés Dalkör” vezetősége szeptember hó 2-án, vasárnap délelőtt nagyszámu közönség jelenlétében tartotta meg zászlószentelési ünnepségét, amelyen az egész környék gazdaközönsége résztvett. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött, amelyet Varáséji Béla dr. prépost kanonok, Koncz József dr. újpesti pápai kamarás és Gulyás Ferenc esperes plébános segédletével végzett. A zászlószentelési ünnepély után az iskola udvarán hatalmas diszközgyűlést tartottak, amelyen Sárkány Ernő dr. főszolgabíró mondta az ünnepi beszédet, Nagy Pál elnöki megnyitója után. A diszközgyűlés alatt az isaszegi énekkar Stach János, a mária-besnyői énekkar pedig Lehr Béla karnagy vezetésével irredenta dalokat énekelt. Az ünnepi ebéd után Szekeres László dr., a Faluszövetség főtitkára, a falufelújítás kérdéséről tartott előadást. Az előadás után az aszódi m. kir. javítóintézet Wachtler Ferenc karnagy vezetésével hangversenyzett. A nagyszámu közönség soraiban ott láttuk Bálint Gergely főjegyzőt (Bag), Főrhéncz Sándor főjegyzőt (Hévízgyörk), Madarassy Károly dr. körorvost, Györky Béla gyógyszerészt, Toperczer Róbert aszódi postamestert, míg a gazdákat Darvay János községi bíró, B. Köncöl Mihály törvénybíró, Katona Ferenc, Gergely Mihály és Tillinger Antal képviselték. A szépen sikerült zászlószentelési ünnepség előkészítése Nagy Pál festőművész és Gergely Mihály tanító nevéhez fűződik.

Az oláhok kifizetetlen számlákat hagytak Amszterdamban. Az amszterdami olimpiászon néhány oláh atléta és vezető is megjelent. A versenyben semmi vizet nem zavartak, de most, hetekkel az olimpiász befejezése után hallatnak magukról. Nem fizették ki Amszterdamban sem a szállást, sem az ellátást és egyes üzletekben is hitelbe vásároltak. A hitelezők az ottani oláh követséghez fordultak és az oláh olimpiások hátrahagyott számláit a követség volt kénytelen kifizetni.

Tréfás futóverseny.

Berlinben rendezték legutóbb a pincérek. A díjat az nyerte el, aki leghamarabb ért a százméteres célba, anélkül, hogy valamit leejtett volna.

Az égő tébolydából megszöktek a betegek. Az amerikai Newyork államban, Nechicill város elmeegógyintézetében hatalmas tűz ütött ki a közelmúltban. Óriási pánik és zürzavar támadt, amelyet még fokozott az, hogy az oltás és mentés izgalmas pillanatait az elmebajosok nagyrésze szökésre használta fel. A tébolyda négyszázharminc lakójából, akik között sok volt az elmebajos gonosztevő is, mintegy háromszáz kilakoltatott ápolat az éjszaka leple alatt megszökött. Az ápolók és a rendőrség emberei autón, lóháton, motorkerékpáron kezdtek izgalmas hajszát a szökött elmebetegek ellen és sikerült is sokat elfogni, de száztíz elmebajos, köztük harminc gonosztevő még hiányzik és az egész környék népe ezektől retteg most.

Amerikában az autónak több sebesültje van, mint a háborúnak. A washingtoni Census-Bureau statisztikája szerint 1926-ban és 1927-ben az Egyesült-Államokban autóbaleset következtében 48.039 ember halt meg, vagyis az autó annyi emberéletbe került, mint a világháború, amelyben körülbelül 50.000 amerikai vesztette életét. A sebesültek száma 1.200.000, vagyis csaknem hétszerese az amerikai háborús sebesültek számának. Ez utóbbi 182.000-re rugott. Az áldozatoknak egyharmada tizenöt éven aluli fiú- és leánygyermek.

Babona és kuruzslási kiállítás Budapesten. Az Országos Orvosszövetség most tartotta a fővárosban ezévi kongresszusát, amelyen különösen a kuruzslással foglalkoztak. A babona és a kuruzslás leküzdése érdekében a kongresszussal kapcsolatban kuruzslási kiállítást is rendeztek. A kiállítás rendezősége fáradságos munkával gyűjtötte össze az anyagot, hogy szemléltetővé tegye a babonának és kuruzslásnak régmúlt idők emlékét felidéző multját, bemutassa azokat a „csodaszereket”, gyógyszerközöket, füveket, tárgyakat, amuletteket, könyveket, írásokat, tanácsokat, amelyek az orvostudományt helyettesíteni akaró kuruzslók, javasasszonyok, jósök, varázslók, ördögűzők és egyéb titokzatos erejűnek hitt szélhámosok használtak és ismertesse azt a hatalmas küzdelmet, amelyet a tanult, képzett orvos még sokszor ma is kénytelen folytatni, hogy megtörje a babonába, a kuruzslás gyógyító erejébe vetett hitet. A kiállítás az Egészségügyi Múzeum Eötvös-utcai épületében ingyen megtekinthető.

A sebesült versegi bírót a külügyminiszter felesége szállította Budapestre. Súlyos baleset érte a napokban Verseg köztisztviselőiben álló bíróját, Németh Józsefet. A bíró deszkával és egyéb épületanyagokkal megrakott kocsiján hazafelé tartott, amikor a lejtős uton egy nagy deszka előrecsuszott, úgyhogy a lovak lábát dörzsölte. Ettől a lovak megvadultak, hirtelen ránditással elragadták a kocsit s Németh József községi bíró a kerékek közé zuhant. Szerencse, hogy ez már a községben történt s így közel volt a segítség. Az ut porában fekvő sebesülthöz hamar megérkezett az orvos, aki megállapította, hogy Németh a fején, karján és lábán szenvedett súlyos, de nem életveszélyes sérüléseket. A szerencsétlenül járt bírót Walkó Lajos külügyminiszter felesége autón szállította be a budapesti Rókus-kórházba.

Már heti öt pengős részletekben vásárolhat varrógépet és kerékpárt.
Kérjen árjegyzéket.

ALBRECHT TESTVÉREK, kerékgyártók,
varrógép, kerékpár és sportcikk nagykereskedése. Budapest, VIII., Német-
utca 32. Rákóczi-tér sarok. Telefon: József 360-94. Nagy javítóműhely.

Műkedvelőknek

színelőadásra, szüreti mulatságra, felvonulásokra, farsangi mulatságokra korhű jelmezeket ajánlok. **Rácz Dezső,** jelmezkielcsönző
Budapest, VII., Wesselényi-u. 2. VII., Izabella-u. 27/a. Tel.: József 445-33

Rothermere lord.

Magyar szívü angol barát
Védi a szent magyar hazát.
Véd minket a végtőlástól,
Gondoskodik bus hazánkról.

Jön a magyar szép hajnala!
Ő a magyar védangyala.
Ő védi az igazságot,
Letöri a hamisságot.

A jó Isten küldte nekünk:
Legyen, aki harcol értünk.
Az forog az ő agyában:
Ne legyen bu a hazában...

KAMU PÉTER (Szaporca).

Baleseti kongresszust tartottak Budapesten. Most tartották Budapesten az ipari balesetek és foglalkozási betegségek nemzetközi kongresszusát, amelyen közel kétezer külföldi orvos vett részt. Az Akadémián rendezett gyűlést Verebely Tibor egyetemi tanár nyitotta meg, majd Vass József népjóléti miniszter mondott latin beszédet. Hangsúlyozta, hogy ez a kongresszus az egész emberiségnek nagy segítségére lesz, mert hiszen a munkásérők épségének és egészségének megvédéséről tanácskozik, a munkás épsége és egészsége pedig minden nemzetnek igazi gazdagsága. A több napig tartó kongresszuson számos előadást tartottak a balesetek kérdéséről és egyes betegségek gyógyítási módjáról.

Hamis ötpengősök vannak forgalomban. A mult év októberében, mint ismeretes, hamis ötpengősöket hoztak forgalomba, de a pénzhamisítók, amikor látták, hogy a rendőrség keresi őket, abbahagyták a hamis bankók gyártását. Most a budapesti főkapitányságra újból feljelentések érkeztek arról, hogy ismeretlen vásárlók több üzletben hamis ötpengőssel fizettek. A feljelentőkhöz csatlakozott néhány fővárosi bank is, melyeknek pénztárába újabban több hamis ötpengős került. A hamisítványok nagyjában jól sikerült utánzatok, de alaposabb vizsgálat után mégis fel lehet ismerni azokat. A bankjegyek a Lánchidat ábrázoló oldalán a rajz lemosódott, szürkés nyomásu, míg a másik oldalon az „öt pengő” felirat árnyékolása homályos.

Halálos baleset egy francia autóversenyen. A boulognei autóverseny két súlyos katasztrófával végződött. Bielovucsik amatőr versenyző autója, amely kétszáz kilométeres sebességgel haladt, felborult és a nézők közé zuhant. Két néző szörnyethalt, egy harmadik súlyosan megsebesült. Bielovucsik maga szintén életveszélyes sérüléseket szenvedett. A másik szerencsétlenséget egy elszabadult autókerék idézte elő, amely lepatant az egyik versenykocsiról és teljes sebességgel a nézők közé gurult. Egy fiatal nő súlyos, egy idősebb férfi könnyebb sérüléseket szenvedett.

Tizennégymilliót veszett kártyán egy autógyáros. Citroen autógyáros, aki híres kártyás, feltűnő balszerencsével játszott a deuillei kaszinóban, amennyiben néhány óra alatt tizennégymillió frankot veszített. A gyáros felesége, amikor értesült férje veszteségéről, fölrohant a kaszinó játéktérre és szinte önkívületi állapotban kiabálni kezdett: „Ha látják, hogy örülttel van dolguk, miért játszanak vele tovább, miért nem hívnak orvost, aki kényszerzubbonyt ad rá!” Az asszony ezután sirögöröcsöt kapott és férje támogatásával vitték ki a játéktérre. Az autómobilgyáros félórával ezután ismét megjelent a játéktérre és folytatta a játékot. Balszerencsése azonban akkor is tovább üldözte.

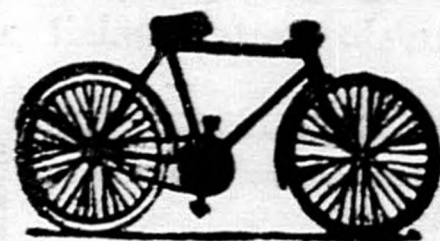
„Isten veled, pajtás!” Különös módon vált meg az élettől a párisi Északi Vasúttársaság egyik fűtője. A fűtő éppen szolgálatban volt s midőn a Páris felé haladó vonat a Szajna egyik hidján haladt át, a fűtő megrázta a mellette álló mozdonyvezető kezét és így kiáltott: „Isten veled, öreg pajtás!” Ebben a pillanatban már ki is ugrott a mozdonyból és a Szajnába vetette magát.

Részeg katonák vérengzése Székesfehérvárott. A mult hét szerdáján, a késő esti órákban Almássy Pál gazda a székesfehérvári József-utcában sétált. Három részeg katona megtámadta és ötször hasbaszurta a fiatalembert, akinek még azonban volt annyi ereje, hogy az egyik ház kapuján bevánszorogjon. A segítségkiáltásokra rendőrök siettek elő, akiket a katonák revolverlövésekkel fogadtak. Három rendőr megsebesült, a többiek azonban ártalmatlanná tették a vérengző részeg katonákat.

A rövid időn belül oly kivételes sikereket ért el Friedler-féle Gamma-hajszér hézagpótló létjogosultságát mi sem bizonyítja jobban, minthogy ezt a nagy horderejű és az összes hajbetegségeket biztos eredménnyel gyógyító készítményt az orvostársadalom is a legmelegebben felkarolta. Ennek bizonyosságául a sok száz elismerő nyilatkozat közül kiragadjuk Földes Aladár dr. (IX., Ráday-utca 31.), Zsögön Béla dr. (II., Vincellér-utca 29.) és Flesch Ferenc dr. (V., Tisza-utca 5.) kórházi főorvosok neveit, akik a Gamma-hajszérrel, valamint a most forgalomba került Gamma-hajszappannal folytattak kísérleteket nagy betegállományukban és kivétel nélkül azt a megállapítást szürték le tudományos kísérleteikből, hogy a Friedler-féle Gamma-hajszér és hajszappan nemcsak a legsúlyosabb hajbetegségek teljes gyógyítására alkalmazható biztos sikerrel, hanem három-négy hónapi állandó kezelés mellett a fölösleges faggyumirigylerakódás által eldugult hajhagymák ismét visszanyerik életképességüket és új hajszálakat termelnek. Olyan eredmények ezek, amelyek a Gamma-hajszér és hajszappan korszakalkotó és a tudományos világban hézagpótló létjogosultságát minden tekintetben igazolják. Tudvalevő dolog, hogy az emberiségnek nagyon nagy hányada szenved a különféle hajbetegségekből és kopaszságban. Teljesen érthető tehát az a kivételes nagy érdeklődés, amellyel az ezen betegségben szenvedő nők és férfiak egyaránt veszik igénybe a Gamma biztos eredményekkel kecsegtető eredményét.

Falusi legény, mint áldoktor. Dudás István falusi legény mint inas dolgozott Halmágyi Géza dr. debreceni egyetemi tanársegédnél. A fiatalember eleinte lelkiismeretesen végezte dolgát, később azonban hanyag lett és csak szórakozással tördött. Lakkecipőt vásárolt, később elegáns ruhát vett magának, mely alá fényes, drága selyeminget húzott fel. Legutóbbi napokban pedig az egyik debreceni szabómesternél egy frakköltönyt rendelt. Miután így kiöltözött, több helyen doktornak és klinikai tanársegédnek adta ki magát s azokon a helyeken, ahol nem ismerték, szívesen hiteleztek a nagylábon élő falusi legénynek. A napokban Halmágyi Géza dr. tanársegéd megjelent a rendőrség épületében és bejelentette, hogy szolgálja, Dudás István eltűnt. Csakhamar kiderült, hogy a szolga miként szélhámoskodott. Elfogatóparancsot adtak ki ellene.

Patkányok, egerek és mezei egerek irtására a legjobban ajánlható a „Ratinol” irtóanyag, amely fertőző betegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra vagy emberre nem ártalmas. Ugyanitt beszerezhető sváb, ruszn, csótányirtószerek is. Póztaszétküldési hely Ratinol Laboratórium. Budapest VII., Murányi-utca 36.

A MÁV. és a csendőrség hív. szállítója

Világhírű The Whitwort kerékpárok kiegészítőre, varrógépek, gyermekkocsik gyári árban. Speciális javítóhely. Kerékpár alkatrészek: friss külsők P 6.80-tól, belsők P 2.10-től, lánc P 3.60, pedál P 3.20-tól stb. Képes árjegyzék 800 képpel ingyen.

Láng Imre műszerész-mester, Budapest, VI. Teréz körút 3. szám. (saroküzlet).

“TETRA”

HYGIENIKUS PELENKA és CSECSEMŐKELENGYE

Az egyetlen, újszülött felnevelésére
alkalmas fehérnemű.

**Kitűnő felszívóképességű
Könnyen mosható
Gyorsan szárad
Nagyon tartós**

Valódi csak a fenti védjeggyel.

Kapható minden fehérneműüzletben.

S én síratom! . . .

Ahányszor csak megkondul a
Kis falum harangja,
Szívem mélyén felzokog a
Bubénatom sipja.
Mért ő halt meg? Mért nem haltam
Ő helyette én meg?
Én, akinek önméltó
Mit sem ér az élet . . .

Ha ő élne . . . ő néki tán
Szebb volna az élet,
Nem gyötörné a fájdalom,
Mint az én szívemet.
Hogy örülne ő, ha élne,
Dalolva, kacagva —
S én síratom, bár tudom, hogy
Szívemet megcsalta . . .

MENTES ISTVÁN (Lentiszombathely).

A kormányzó a munkásbiztosító kórházainak felavatásán.

Az Országos Munkásbiztosító Intézet nagy-lendülettel fáradozik azon, hogy a munkásegészségügy intézményeit sorozatosan kiépítse. Egy évvel ezelőtt nyitották meg az Uzsoki-utcai kórházat, most pedig Pestújhelyen a kibővített tuberkulotikus kórházat adták át hivatásának. Az új kórházban, amely Vass József népjóléti miniszter nevét viseli, négyszázötven tuberkulotikus beteg nyerhet elhelyezést. Az ünnepélyes megnyitáson, amelyen résztvett az egész ország egészségügyi és orvosi társadalma, megjelent a kormányzó is, akit Vass József miniszter kért fel a kórház megnyitására. A kormányzó rövid beszédben kifejezést adott örömeinek, hogy a magyar egészségügyi intézmények száma egy ilyen modern kórházzal szaporodott, majd megtekintette a kórház egész telepét. Sorrajárta a kórtermeket is és csaknem mindegyik betegnél érdeklődött a gyógyulási folyamat iránt.

A nagyérdemű gazdaközönség figyelmébe! Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét Szontágh Pál rézárkereskedés (Cégtulajdonos: Terény S.), Budapest, IX., Üllői-ut 19. szám alatti címére. Nevezett cégnél, mely közel száz év óta fennáll és általánosságban a legjobb hírnévnek örvend, a legjobb minőségű pálinkafőzőkészülékek, permetezők, rézgálic, raffia és kénporozók, rézkénpor, mindennemű borászati cikkek, továbbá mosó- és lekvárfőzőüstök, vörösrézedények, háztartási cikkek, valamint vörös- és sárgarézlemezek, huzalok, rudak, csövek, különösen rádióhuzalok, nagyban és kicsinyben állandóan kaphatók. Rézáruk megrendelés szerint is készülnek.

Ötéves csodaszámoló. A megszállott területen lévő Boldogkőváralján, mint béres szolgálat Ivancsó Imre. A béres ötéves fia arról híres, hogy milliárdos számokkal fejben a legkülönbözőbb számtani feladványokat megoldja. A fiut, aki sakkozni is nagyszerűen tud, bemutatták az iskolák tanárainak, akik a legnagyobb bámulattal adóztak a kisfiu csodálatos képessége iránt.

Elragadott a vihar egy tiszai hajót. Kunszentmárton mellett a Tiszán horgonyzott a MFTR egyik buzával megrakott hajója. A szombati óriási viharban a hajó elszabadult horgonyjáról. Amikor a kormányos, Kukuvics József látta a veszedelmet, az izgalomtól szívvelhűdést kapott és meghalt. A hajót később sikerült partrahuzni.

Ötévi börtönre ítélték kémkedésért a csehek egy ártatlan magyar diákot. A csehek az utóbbi hónapokban sorra tartóztatják le a Felvidékre utazó magyar állampolgárokat, a legképtelenebb kémkedési vádakkal illetik őket, a börtönökben kinnözzék és legtöbbször még súlyos fegyházbüntetéssel is sújtják. A prágai törvényszék most tárgyalta, természetesen a nyilvánosság kizárásával, Ladányi János huszonhétéves joghallgató ügyét, kit ugyancsak kémkedéssel vádoltak meg minden alap nélkül. Az ítélethirdetésre már bebocsátották a közönséget, melynek soraiban óriási megdöbbenést okozott, hogy Ladányit ötévi súlyos börtönre ítélték. Az ítélet indokolásában mindössze arra hivatkoztak csak, hogy Ladányi többször utazott a magyar fővárosba és ott állítólag katonákkal is érintkezett.

OLVASÓINKHOZ!

Felkérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése 1928 szeptember hó 15-én lejárt, hogy a csatolt befizetési lapon az előfizetési díjakat beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Egész évre	8 pengő
Félévre	4 pengő
Negyedévre	2 pengő

Mutatványszámot levelezőlappkérésre készséggel küld a

„Vasárnap“ kiadóhivatala
(Budapest, VI. ker., Ó-utca 10.)

Meghalt az utolsó debreceni pandur. A régi betyár- és pandurvilág egyik szereplője távozott el csendesen az élők sorából: Kovács Mihály, az utolsó debreceni pandur nyolcvanhat éves korában meghalt. Kovács Mihály a híres csendbiztosnak, a betyárok rémének, Farkas Bertinek volt az egyik segéde. A betyárvilág megszűnése után megvált állásától és mezőőr lett s négy évvel ezelőtt ment nyugalomba.

Tolsztoj összes regényeinek és elbeszéléseinek új kiadása. Tolsztoj az emberi testvériség eszméjének nagy apostola. Ellenőse volt a háborúnak, a politikai, vallási és faji határoknak, szóval mindannak, ami embert elválaszt embertől. Nagy emberi közösségről álmódzott, amely az evangéliumi szelídség és szeretet alapján áll. Ezenfelül az írásnak is olyan nagy művésze, hogy első között is legelső. Tolsztoj a regényírás óriása. A Feltámadás, Karenina Anna, Háború és béke, Kreutzer-sonáta és egyéb regényei az emberiség legnagyobb kincsei közé tartoznak. Próféta önzetlenségével és térítő erejével egész életén át arra törekedett, hogy eszméi mennél szélesebb néprétegekhez eljussanak. A Gutenberg könyvkiadóvállalat Tolsztoj születésének századik évfordulója alkalmából a nagy orosz író szellemében vél cselekedni, amikor műveit el akarja juttatni a legszegényebb asztalra is. Aki a mai lapban megjelent hirdetés szelvényt kivágja és Christensen és Társa (Gutenberg könyvkiadóvállalat, Budapest, IV., Váci-utca 17.) címre beküldi, annak a hirdetésben feltüntetett feltételek mellett ezeket a műveket is ingyen küldi meg.

Hatszáz kilométeres sebességgel rohan a legújabb repülőgép. Felirtownban (Amerika) jelenleg utolsó kísérleteit végzi egy repülőgép, a leggyorsabb gép, amelyet valaha is építettek. Ezzel a géppel akarják megdönteni a jelenleg Olaszország által tartott 511 kilométeres óránkénti sebességű rekordot. Azt remélik ugyanis, hogy az új repülőgéppel 360 angol mérföldes, tehát 580 kilométeres óránkénti sebességet érnek el, ami percenként 6 mérföldnek, vagyis 9654 méternek felel meg.

Az isaszegi gyilkost tizenévi fegyházra ítélték. Ez év elején Skribek János isaszegi gazdálkodót a fia több baltacsapással megölte. Skribek és a felesége között napirenden volt a veszekedés és gyerekük, ifju Skribek János anyja befolyása alatt állván, már zsenge korától fogva gyűlölte az apját. Január 13-án reggel az asszony korán felkelt s azt mondta, hogy napszámba megy, mert a férje helyett neki kell életartania a családot. A fiatal Skribek erre fejszét ragadott és agyonverte az apját. A bíróság Skribek Jánost tizenévi, anyját pedig tizenkét évi fegyházra ítélte.

Kehida vásártartási engedélyt kapott. A kereskedelmi miniszter a zalamegyei Kehida községnek évente két új országos állat- és kirakodóvásárt engedélyezett minden év március hó 26-ára (Gyümölcsoltó utáni napra) és szeptember 13-ára (Mária nevenapja utáni napra). Az első vásárt, szarvasmarha- és lófelhajtással, szeptember hó 13-án meg is tartották.

A kuruzslók áldozata lett. Szendei Sándor huszonkétéves debreceni kőművesegéd a száján támadt sebet a szomszédok tanácsára pipamocsokkal kente be, hogy meggyógyítsa. Rövid idő múlva elvesztette eszméletét. A mentők a klinikára szállították, ahol megállapították, hogy nikotinmérgezést kapott. Kámforinjekcióval mentették meg az életnek a kuruzslók szerencsétlen áldozatát.

Ujfajta szántó-vető-boronáló gépet talált fel egy szalkszentmártoni kovácsmester. A dunavecsei járáshoz tartozó községek kisiparosai a multkoriban jól sikerült kiállítást rendeztek Dunavecsén. Platthy György országgyűlési képviselő a megnyitást megelőző ünnepségen a kisipar fontosságáról beszélt, majd Beretvás István földbirtokos azt fejtegette, hogy a kisipar létjogosultságát nem veheti el a gyárpar. Nagy Kató és Szekeres Imre szavalata után Szigethy Gyula református lelkész mondott ünnepi beszédet, amelyben a járási kisiparosok nehéz helyzetét tette szóvá. Németh Lajos ismertette ezután a kiállítás történetét. A kiállításra Dunavecse, Dunapataj, Aposzag, Ordos, Szalkszentmárton, Harta, Tass és Solt községek nyolevanhat iparosa hozta el munkájának legjavát. A kiállítás legérdekesebb darabja Kolya Lajos szalkszentmártoni kovácsmester találmánya: egy kombinált szántó-, vető-, boronáló-gép, melyre már szabadalmat is szerzett feltalálója.

Mohács önálló szaktanítós mezőgazdasági iskolát kap. A kultuszminiszter három év előtt utasította Mohács városát, hogy tekintettel a környék mezőgazdaságilag fontos vidékére, tegye meg az előkészületeket egy önálló szaktanítós mezőgazdasági iskola létesítésére. A miniszter az iskola céljaira 40 hold föld és az épületek fölállítását és felszerelését kívánta, amit a város csak úgy biztosíthatott, ha a miniszter az iskola céljaira fölszabadítja a mohácsi szigeten községi iskolai alapvagyon céljaira lekötött 70 holdas ingatlant és hozzájárul annak értékesítéséhez. A kultuszminiszter hosszas tárgyalások után hozzájárult a városnak ehhez a fölterjesztéséhez. Az iskola berendezése és fölépítése körülbelül 80.000 pengőjébe kerül Mohácsnak. Az iskolát a legjobb esetben is csak 1930-ban tudják megnyitni.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, szemkáprázás, idegizgalmak, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József víz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszaszerezték. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Most előfizetek a Vasárnapra, megkapom-e az 1928. évre szóló Vasárnap-naptárt? (B. Sz., Kiskunfélegyháza.) — **Felelet:** Igen.

Kérdés: 1. 1912-ben eladtam földemet. A vevő ezer koronával adós maradt. Követelhetem-e most a hátralékos összeg valorizálását? 2. A vevő nem fizette be a vételi illetéket, úgy, hogy 1915-ben nekem kellett azt megfizetnem, az illeték 300 korona volt. Követelhetem-e az illetéknek átértékelt összegben való visszafizetését? (Cs. P., Gedeonpuszta.) — **Felelet:** 1. Tekintettel arra, hogy a vevő értékálló dolgot vásárolt, kérheti a hátralék átértékelését. 2. Igen.

Kérdés: Mikor valorizálják az árvapénzeket? (Ifj. D. I.) — **Felelet:** Valószínű, hogy még az év folyamán történik valamelyes intézkedés az árvapénzek ügyében. Várja meg; ha megjelenik, természetesen tájékoztatjuk róla.

Kérdés: 1. Inasnak szeretnék menni a m. kir. állami gépgyárba, hová forduljak? 2. Van-e fizetése az inasnak és menyfi? (B. K., Szentkirályszabadja.) — **Felelet:** 1. Irjon egyenesen a vas-, gép- és acélgyárak igazgatósága személyi osztályához (Bu-

dapest, X., Kőbányai-ut 21.) 2. Van, változó, körülbelül 9 pengő heetnkint.

Kérdés: 1. Hol lehet használt motorkerékpárt vásárolni? 2. Lehet-e új politikai pártot alakítani és kell-e az alakításhoz engedély? (G. P., Gyöngyös.) — **Felelet:** 1. Tessék a következő budapesti cégekhez fordulni: Adorján János (VIII., Práter-utca 53.), Kellner Alfréd (VI., Liszt Ferenc-tér 11.), Landy István (IX., Köztelek-utca 4.), Róka és társa (VI., Aréna-ut 57.) 2. Lehet, de az alapszabályt belügyminiszteri jóváhagyással kell ellátni. Harmadik kérdésére, tekintettel arra, hogy az adatokat eddig nem sikerült beszerezniünk, később válaszolunk.

H. L., Pat. Mi munkát nem közvetítünk, de forduljon a m. kir. állami munkaközvetítő irodához (VIII., József-utca 33.), ahol talán elhelyezik. Ha mezőgazdasági munkát akar vállalni, úgy szándékát jelentse be az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodának (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11., Földmívelésügyi minisztérium.) Másik kérdésével egyenesen az említett céghez kell fordulnia.

Kérdés: Postás szeretnék lenni, hol jelentkezzem? (I. D. B., Kiskunfélegyháza.) — **Felelet:** Ha levélhordó akar lenni, úgy jelentkezék az illetékes postahivatalnál, ahol a közelebbi felvilágosítást megadják. Egyébként kérvényezni kell a felvételt és a kérvényt az illetékes postaigazgatóságnál kell benyújtania.

Kérdés: 1. Ha állami akcióval vásárolok traktort, köteles vagyok-e bérszántást végezni más község területén? 2. Milyen összegben állapították meg a bérszántás díját katasztrális holdanként? (L. S., Jákókalma.) — **Felelet:** 1. Nem. 2. Tizenkettő és tizennégy pengőben katasztrális holdanként.

Kérdés: Testvéremnek 1920 év tavaszán kölcsönadtam 2000 koronát, milyen összegben követelhetem most vissza? (Előfizető, Szabadhidvég.) — **Felelet:** Lapunk több számában állandóan irtunk a készpénztartozások átértékeléséről, ajánljuk tehát, hogy olvassa el lapunk 20., 22. és 24. számában megjelent idevonatkozó cikkeinket.

Kérdés: 1. Bátyám anyai hagyatékát az árvaszékhez tették. Bátyám a világháború során meghalt; én, mint öccse, megkaphatom-e a hagyatékot és ha igen, milyen összegben? 2. Van-e a gazdaszteknek Budapesten ingyenes állasközvetítő irodájuk? 3. Milyen címet viselhet a földmivesiskolát végzett egyén? (N. K., Pápa.) — **Felelet:** 1. Fel kell vétetni a haláleset megtörténtét és a hagyatéki eljárást lefolytatni. (A községi jegyző révén.) A békeévek 1000 koronája 100 százalékos valorizáció esetén 1160 pengőt érne, de az árvapénzeket még eddig nem valorizálták. 2. Igen, tudomásunk szerint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kebelében működik. Az O. M. G. E. hivatalos lapja a „Köztelek”, állandóan közöl gazdasztszti hirdetések. 3. Végzett gazda.

Csepregi Gazdakör. Tessék közvetlenül az O. F. B.-hez fordulni.

Kérdés: 1. Kell-e a kosárfonáshoz képesítés? 2. Édesanyám hadiözvegy, két hold szőlő hasznélvezetén kívül semmi vagyona nincs, megkaphatná-e a saját termésü borok kimérési engedélyt? (T. J. I., Borota.) — **Felelet:** 1. A kosárfonás nem képesítéshez kötött iparág; ha a községi előljáróság ad Önnek bizonyítványt, hogy ezt a mesterséget tökéletesen érti, úgy ennek alapján kérheti a járási főszolgabírótól az iparengedély kiadását. 2. Édesanyja, a levélben irt körülményeknél fogva, akadály nélkül megkaphatná saját termésü borainak kismértékbeni elárúsítására az engedélyt. Ez irányban az illetékes kir. Pénzügyigazgatósághoz kell fordulnia.

Kérdés: Haretéren szerzett betegségem miatt hosszabb ideig munkaképtelen voltam, most állapotom némiképp javult s valamilyen könnyebb állami szolgálatba szeretnék lépni, hová forduljak? (H. M., Hare.) — **Felelet:** Állami szolgálatra (altiszt stb.) pályázni kell. Ha van valahol üresedés, úgy azt a hivatalos lap (Budapesti Közlöny) közli. Ma egyébként igen nehéz bármilyen állami szolgálatot kapni; ajánljuk, hogy inkább valamilyen könnyü háziiparral (kosárfonás), vagy pedig méhészkedéssel foglalkozzék.

Kérdés: Negyvennégy esztendőtl szolgáltam egy helyben, ez év januárjában mint szegény mezőgazdasági munkást bocsátottak el a szolgálatból. A hosszú idő alatt megrokkantam s meg is betegedtem; szeretnék valamiféle jutalmat kapni, ezért be is adtam kérvényemet a földmívelésügyi minisztériumba, de eddig még válaszra sem méltattak, mit tegyek? (S. Gy., Ivánpuszta.) — **Felelet:** Irja meg közelebbi adatait s utánanéziünk kérésének. Azt is írja meg, hogy mikor és hol adta be kérvényét? Fordulhat a főszolgabíró urhoz is, ahol egyuttal a közelebbi felvilágosítást is megkapja az ügyre vonatkozóan.

Kérdés: Kell-e a leventeoktatónak közmunkaváltságot fizetnie? (M. M., Jágónak.) — **Felelet:** Hivatali tisztsége után mentes a közmunkaváltság fizetése alól, de a községben lévő birtoka után (ház, föld stb.) fizetnie kell.

Kérdés: 1. A törvényhatósági utra mintegy 400 köbméter követ kell hihordanunk. Ha kihordjuk a követ, elengedik-e a 24 pengő közmunkaváltságdíjat? 2. Hol lehet Budapesten rugós parádés kocsit vásárolni? 3. Kényszerkölcsonkötvényem van, hol lehet értékesíteni? 4. Hol lehet tejfőzőgépet vásárolni és milyen áron? (S. I. F., Dövény.) — **Felelet:** 1. Ha az ut törvényhatósági, úgy a kihordott kömmennyiség köbmétere után térítést kell kapniok, a közmunkaváltság fizetése alól azonban nem mentesülnek. 2. Forduljon a következő cégekhez: Magyar Sándor (Budapest, IX., Tüzoltó-utca 47.), Resch József (Budapest, IX., Remete-utca 26.). 3. Forduljon az Országos Központi Hitelszövetkezet Önhöz legközelebb eső fiókjához. 4. Irjon a következő cégekhez és kérjen árjegyzéket: Geittner és Rausch (Budapest, VI., Andrásy-ut 18.), Alfa separator rt. (IX., Ráday-utca 12.), Szemenyei L. (IX., Remete-utca 34.).

Kérdés: A csendőrség vizsgálat alkalmával nem találta rendben a tűzoltókészüléket és ezért a főszolgabíró ur 20 pengőre büntetett. A büntetést sokallom, hová forduljak panaszommal? (P. M., Vajta.) — **Felelet:** A kihágásért jogosan büntették meg. Ha a kirótt összeget túlnagynak véli, úgy fellebbezze meg az ítéletet az alispánhoz, de csak abban az esetben, ha az ítélet még nem jogerős.

Kérdés: 1. Hol lehet Budapesten ólomlemez vásárolni? 2. Kristály-detektoros készüléket akarok összeállítani, milyen kristály volna a legmegfelelőbb? (H. F., Orosháza.) — **Felelet:** 1. Forduljon a következő vaskereskedő cégekhez: Biró Béla (IX., Üllői-ut 61.), Fack Pál (VIII., Rákóczi-ut 49.), Geittner és Rausch (VI., Andrásy-ut 18.), Imrey Mihály (VI., Király-utca 49.), Kátai József (VII., Király-utca 5.), Major János (VII., Rákóczi-ut 74.). 2. Bármilyen kristályt használhat; jó kristályok: selectitite, super B., britesite stb., kapható Mester Rádióházban (Budapest, IX., Mester-utca 9.).

Kérdés: Követelhet-e a jegyző leltározási munkáért valami munkadíjat? (2599. sz. előfizető.) — **Felelet:** Igen, értékhatar szerint; a kir. járásbíró is megállapítja.

Kérdés: 1. Községi utnál tíz éven keresztül voltam alkalmazásban; az utbiztossal összekülönböztem és emiatt elbocsátottak; semmiféle nyugdíjat nem kaptam, kaphatok-e valami nyugdíjat? 2. Többen kisebb földbirtokot vettünk, de a földet csak az utbiztossal mérettük fel, a mérés azonban nem volt pontos, most újból felmértük és kitűnt, hogy a földbirtok kisebb, mint amennyinek mi megvásároltuk. A birtokos nem akarja a hiányt pótolni, mit tegyünk? 3. Az OFB útján földet kaptam és megegyezésünk értelmében fizetnem kellett volna, de nem tudtam fizetni; a régi tulajdonos most vissza akarja venni a földet, megteheti-e? (Előfizető, Bér.) — **Felelet:** 1. Attól függ, hogy milyen minőségben volt alkalmazásban. Tudomásunk szerint a községi közdülő utaknál nincsen rendszeresített utkaparói állás. Ha azonban törvényhatósági utnál teljesített szolgálatot, akkor vagy végkielégítésre, vagy pedig nyugdíjra van igényjogosultsága. Forduljon a m. kir. államépítészeti hivatalhoz. 2. Per útján kell érvényesíteniök a kikötött földterület átadását. 3. Ha a megegyezés úgy szól, akkor az eladó visszaveheti a földet.

Kérdés: Futóhomokos talajon nyulszapukát és baltacimot szeretnék termelni; hogyan kell eljárnom, hogy eredményesen termeljek? (Cs. J., Kiskőrös.) — **Felelet:** A nyulszapuka tavasszal árpával vagy zabbal keverve, vagy, hogy a gabonaféléből csak kétharmad annyit vetünk, mint tisztán vetettünk volna és hozzá keverünk 12—15 kilogramm nyulszapukamagot egy katasztrális holdra. Lehet tavasszal a rozsvetésre is rászórni s könnyű fogással alátakarni. A baltacimot kora tavasszal kell vetni árpával, mint védőnövényvel, vagy belévetve az ősszel elvetett rozsba. Egy katasztrális holdra a hámozott magból 40—60, a hámozatlan magból 80—100 kilogrammot számítunk.

Kérdés: Lakásom egy részét egy szövetkezetnek bérbeadtam évi 18 métermázsza buza bérért. 1928 június 15-ikén esedékes volt a bérösszeg, de a szövetkezet a bérösszeget nem fizette ki. Időközben a buza ára esett. Melyik buzaárat követelhetem a bérfizetésekor? — (T. I., Somogyjád.) — **Felelet:** Miután a bérfizetés 1928 június 15-ikén vált esedékessé, jogosan követelheti az 1928 június 15-iki buzaárat.

Kérdés: Mezőgazdasági gépeket szeretnék vásárolni közvetlenül a gyártól, hová forduljak? (M. L., Lentiszombathely.) **Felelet:** Irjon a következő címekre és kérjen a szükséges gépekről árajánlatot: M. kir. Államvasutak gépgyárának vezérigynöksége (Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.), Első Magyar Mezőgazdasági Gépgyár Rt. (V., Vilmos császár-ut 65.), Fehér Miklós Gépgyár Rt. (V., Váci-ut 80.), Hofherr-Schrantz-Clayton Shuttleworth Rt. (VI., Vilmos császár-ut 57.), Kühne Mezőgazdasági Gépgyár Rt. (V., Vilmos császár-ut 59.), Saturnus Műszaki Rt. (VI., Teréz-körut 40—42.)

Kérdés: Szomszédom aprójószágát sok kárt tesz a kertemben. Káromat bejelentettem az előljáróság, de az előljáróság idézésére szomszédom nem jelent meg, a baromfi meg tovább kártékonkodik. Lehető-e a jószágokat? (F. F., Budakalász.) **Felelet:** Nem leheti le, de ismételtén tegyen panaszt ellene. — előbb azonban figyelmeztesse, hogy bepanaszolja. Ha az előljáróság nem tenne semmit, úgy jelentse fel szomszédját a szolgabírói hivatalban. Másik sérelmével is hasonlóképen járjon el.

Kérdés: 1. A főszolgabíró ur egyméhány községben megtiltotta a jószágok legeltetését és csak abban az esetben hajlandó újból engedélyezni, ha a jószágokat lépfene ellen beoltjuk. Jogos-e a főszolgabíró ur rendelete? 2. Községünkben a szérük ötven méter távolságra vannak egymástól, mivel a szérüengedély pénzbe kerül, nem kértünk engedélyt és a gabonát behordtuk a belterületre. 1926. évben már megtettük ugyanezt s ezért megbüntettek, de megfelelőbbtük és az alispán ur felmentett. Most a főszolgabíró ur letiltotta a cséplést, mit tegyünk? 3. Hol kapható a községi törvény? 4. Milyen kötelessége és joga van a mezőgazdasági bizottsági tagnak? 5. Nem az OFB útján kapott földre kaphatók-e a Falusi Kislakásépítőhöz háziépítési kölcsönt? 6. Sógorom nyilatkozatot állított ki, amelyben kijelenti, hogy testvérétől nem követel semmit, a nyilatkozatra nem tett bélyeget, érvényes-e azért a nyilatkozat? (Ifj. H. M., Ipolytölgyes.) — **Felelet:** 1. Az általánosságban elrendelt óvintézkedéseknek rendszerint járványszerűen vagy tömegesen előforduló esetekben van helyük. Bizonyára önöknél is járvány fenyeget, így a rendelet csak hasznos és előnyös lehet az állattartó gazdákra nézve. 2. Meg kell ezt is felelőbeznök az alispánhoz. 3. Igen, kapható az 1886. évi törvénycikk. Küldjön kiadóhivatalunknak két pengőt és megküldjük címére. 4. Jogok: az elnök által összehívott értekezleteken való megjelenés, ott a tárgyhoz való hozzászólás és szavazás. Kötelességek: az elnök utasításainak végrehajtása, helyszíni szemléken való megjelenés stb. 5. Nem. 6. A nyilatkozat joghatályát a bélyegnélküliség nem befolyásolja; így a nyilatkozat (ha más lényeges hibája nincsen) érvényes.

Kérdés: Nálunk egy pár ló után 24 pengő közmunkaváltságot kell fizetni. Nekem csupán két kis tehénem van és azt is csak néha fogom be és mégis 24 pengőt követelnek; jogos-e a követelés? (D. F., Nemesszép.) — **Felelet:** A tehénfogatot nem lehet sem minősíteni, sem pedig közmunkába fogni, így nem lehet utána közmunkaváltságot sem kivetni. Felelőbezzesse meg a kivetést az alispán urnál.

Kérdés: Községünkben az egyik virilistát állandóan mellőzik s közgyűlés alkalmával sohasem hívják meg a közgyűlésre. Ki felelős ezért és hogyan vonható felelősségre? (6842. számú előfizető, D.) — **Felelet:** A községi előljáróság, illetve a községi bíró, aki a közgyűlést összehívja — felelősségre vonható a főszolgabíró útján. A közgyűlési határozat pedig, amelynek létrehozásánál ilyen mellőzés történt, megtámadható.

Kölcsönt óhajtók

fordulhatnak közvetlenül

Agrária Részvénytársasághoz

Budapest, Erzsébet-körut 2. Tel. J. 418-79.

Sürgősen kihelyezünk birtokra, házakra néhány milliárd **amortizációs kölcsönt 7½** százalékos típusban **készpénzben is. Amerikai bankkölcsönt bekebelezési illetékmentesen** kötelezvényre kaphatnak rövidebb vagy hosszabb időre **kisbirtokosok is.**

Kölcsönt ajánlókat jutalékban részesítünk.

A LEVEGŐ KIRÁLYA.

REGÉNY. IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN.

(17. folytatás.)

A magyar fiu érezte, hogy a rendőrfőnök nyugtalanodik. A karja olykor-olykor idegesen megrándult...

— Mitől tart? — kérdezte barátjától.

— Tudja Isten, — mormolta az — talán csak rémlátás... De arra gondolok, hogy az az átkozott Wilkinson nem maradt tétlenül... odafenn... az öreg Bobby háza körül... Erre gondoltam már akkor is, amikor Tom Brettet felküldtem a leányokhoz... Ő derék fiu, tudom, hogy vigyáz reájuk, ha még nem késő.

— Ha még nem késő? — rezzent meg a magyar fiu. — Mire gondol?

A rendőrfőnök nem felelt. Már a meredek uton kapaszkodtak felfelé, amikor ismét megszólalt:

— Siessünk...

Fojtott izgalom volt a hangjában, a tekintete nyugtalanul kémlelt előre s a magyar fiu látta, hogy az arca veresedni kezd.

Még egy nagy erőfeszítés s fenn állottak a fensik szélén, alig néhány lépésnyire az öreg Bobby házától.

Zentaynak is feltűnt a néma csend, mely a házat körülvette, a rendőrfőnököt pedig egyenesen kiforgatta rendes valójából. Érthetetlen szavakat mormolva futotta körül az udvart, a szemét a földre szegezve, mintha valamilyen elvesztett tárgyat keresne. Ebben a pillanatban kinyílott a ház ajtaja s a küszöbön Tom Brett alakja jelent meg. Ó, de milyen különös, milyen ijesztő volt most ez a fiu! Az ajtófélfának támaszkodva, tapogatózva támolgott előre, mintha a szemevilágát elvesztette volna. Amint meglátta a feléje tartó két embert, mély sóhajtás szakadt fel tüdejéből s leroskadt a ház mellett álló padra. Egyetlen szót sem szólt, csak a kezét nyujtotta Haig felé s a kezében valami papiros fehérlett.

Haig kitépte a görcsösen összeszorított ujjak közül az irást és kimeredt szemmel olvasni kezdte a kuszán odatetett sorokat:

„Wilkinson sétára csalta Pamelát... Nem lehet jó szándéka... én is követem őket... Ha megtalálják ezt az irást, siessenek utánunk... Utunkon jeleket hagyok hátra... Mary Mond...

Halk szitok rebhent ki a rendőrfőnök fogai közül.

— Nem láttam itt senkit. — nyögöcsélt Tom — üres volt az egész ház... Kutatni kezdtem... ezt az irást ott találtam... a szoba közepén... Mary üzenete...

Nem tudott tovább beszélni. Tenyerébe temette az arcát s egész testét fájdalom rázta meg.

— Jól sejtettem, — mormolta Haig s a magyar fiu elé nyujtotta Mary levelét.

Zentay arcán egyetlen izom sem rándult meg. Bólintott s ezt mondta:

— Megkezdődött a tánc... A felhívás megtörtént... nos, hát majd mi is megtáncoltatjuk őket...

Hirtelen elakadt a szava. Valami átsuhant az agyán. Szó nélkül megfordult és futni kezdett a fészker felé.

A torkában dobogott a szive, amikor megállott a homályban gunnyasztó gépmadár, az „Eagle“ előtt. Egyetlen átható pillantással végignézte a repülőgépet, azután közelebb ment, felkapaszkodott az ülésbe és a motor fölé hajolt...

Az arca eltorzult s egy pillanatra csüggedten hullott mellére a feje.

A benzintartályból vezető csövecskét elgörbitve találta, egy másik vékony csövecske eltörve hevert a hűtőtesten, egy szelepen fűrészelés nyomát látta.

A gépmadár, a büszke „Eagle“ megbénítva hevert a fészkerben... A gaffickók ördögi munkát végeztek...

XIII. FEJEZET.

Harc a vadonban.

Amikor visszatért Haighoz, a rendőrfőnök az arcáról leolvasta, hogy a repülőgépet hasznavehetetlenné tették.

— Nem lehet kijavítani? — kérdezte Haig s a keze ökölbe szorult.

— Futólag vizsgáltam meg... alapos munkát végeztek... de talán...

— Nos, akkor meg kell kezdeni a munkát... Próbálja meg, talán sikerülni fog... Én addig Tommal megindulok Wilkinson után. Talán sikerül megtudni, merre tünt el a leányokkal... Felderítjük a helyzetet, azután visszatérünk... Talán addigra sikerül rendbehozni a motort... Kell, hogy sikerüljön... Kell!.. Kell!..

Egyre ezt ismételte, mintha dacolni akart volna a végzettel.

Zentay szemében félelmetes láng lobbant fel. Ökölbe szorított kezével megfenyegette a vöröslő, homok sziklák, a rettenetes vadont... Azután ezt mondta Haig-nak:

— Siessenek... Én mindent megpróbálok..

Megfordult és visszasietett a gépmadárhoz.

— Tom! — harsant fel Haig hangja. Most már ismét megtalálta önmagát. A régi kopó volt, a kiméletlen és lerázhatatlan üldöző. — Tom!

Tom Brett felpattant a padról.

— Szereted Mary Mondot?

Tom felelet helyett az égre nézett és kitérte a két karját.

— Nos, akkor, meg akarsz tenni mindent, hogy a szivedre szoríthasd?

Tom arca felgyult, mint az alkonyi ég.

— Az életemet is odaadnám érte...

— Velem jössz tehát?

— A pokolba is, uram!

— Alig hiszem, hogy oda kerüljünk... de ha oda is el kell mennünk, velem tartasz?

— Halálig, uram!

— Fegyvered?

— Velem van.

— A szived?

— A helyén van.

— Nos, derék fiu vagy Tom! Akkor hát induljunk!

Tom visszaroht a házba, kihozta fegyverét, az övébe két revolvert is dugott, a csizmaszárába pedig hosszú kést csusztatott. Így, ahogy megállott a rendőrfőnök előtt, egész fegyvertárat jelentett.

Kisiettek az udvarból s egyenesen arrafelé vették az utjukat, amerre a legvadabb sziklák emelkedtek a felhőtlen ég felé. Haig arra számított, hogy Wilkinson minél hamarabb biztonságba iparkodott jutni s ezért a sziklák felé igyekezett, mert ott legkönnyebben eltüntethette nyomait s mert tudta, hogy a sziklás vidék utvesztőjében leg hamarabb kijátszhatja üldözőit. Számításában nem is csalódott Haig. Az egyik sziklán keskeny szövetdarabot talált: Mary Mond kék ruhájának egy kicsiny foszlányát.

— A derék leány szétszagagtja ruháját, hogy nekünk utbaigazítást adjon, — szólt halkan Tom Brett-hez, aki megilletődéssel csókolta meg a szövetfoszlányt, azután a szive fölé rejtette.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Pontrejtvény.

L . g . h . m . n . h . l . l . g

(Beküldte Józsa Lajos Tiszaderzséről.)

2. Pótlórejtvény.

— ác — rdő — óna — út
— rdas — iska — nyhe — erék
— erem — ér — ó
— áz — gres — rvos

(Beküldte id. Gulyás József Borsosgyőrből.)

3. Szórejtvény.

harcsa $\frac{AD}{u}$ k a 20 éves RAL

(Beküldte Braun József Mezőberényből.)

4. Szórejtvény.

3 E $\begin{pmatrix} -9 \\ -1 \end{pmatrix}$

(Beküldte Szücs János Perecedről.)

5. Szórejtvény.

S S S

(Beküldte Molnár István Nagypallról.)

6. Szórejtvény.

Béna szittyá Bulgária

(Beküldte Törzsök István Belvárdról.)

7. Szó- és betűrejtvény.

Legfelsőbb lény T L N a teremtés koronája
(é=e)

(Beküldte Balogh Géza Tósokberéndről.)

8. Szórejtvény.

I Balaton cse

(Beküldte Kalmár József Jászberényből.)

10. Szórejtvény.

K 8261 épület

(Beküldte Gránitz Péter Peregről.)

9. Szórejtvény.

Fodrász Kalapos Asztalos E
Lakatos Üveges

(Beküldte Dobó Lajos Öttömösről.)

11. Betű- és szórejtvény.

$\frac{1}{2}$ T T Y
T T T e

(Beküldte Rudas Károly Cupról.)

12. Betűrejtvény.

S $\begin{matrix} \circ & \circ \\ \circ & \circ \end{matrix}$ K Z h (á=a) harap k sz (e=é)

(Beküldte Varga Lajos Sályból.)

13. Szórejtvény.

Tölgy J védő védő T

(Beküldte B. Tóth Sándor Szabadszállásról.)

14. Szórejtvény.

M kenőcs E $\frac{+}{v}$ helyet foglal Ünk

(Beküldte Gáber Juliska Drávapiskiről.)

15. Szórejtvény.

Gránit füzelőanyag

(Beküldte ifj. Vajda Ferenc Reziből.)

16. Szórejtvény.

ség ség két ség ség

(Beküldte Végel János Mélykutról.)

17. Szórejtvény.

é é é é é é é é

(Beküldte ifj. Borsos István Szigetszentmiklósról.)

18. Szórejtvény.

nem le a nap csinálja MÉG A mi
hétfő $\frac{k}{u}$

(Beküldte Oswald József Nemescsépről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 41-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 35-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Ezredes. 2. Pontrejtvény: Él Bihar, élteti szent hite. 3. Verses pontrejtvény: Mindenkinek kommandálom, Szerelennél jobb az álom. 4. Szórejtvény: Halálmadar. 5. Szórejtvény: Harmónium. 6. Szórejtvény: Nem mind arany, ami fénylik. 7. Névrejtvény: Debreen. 8. Szórejtvény: Országos vásár. 9. Szórejtvény: Ismerős. 10. Pontrejtvény: Szentgyörgy lovag. 11. Pótlórejtvény: Él magyar, áll Buda még! 12. Pontrejtvény: Ha kimegyek a temető árkába. 13. Szórejtvény: Földéak. 14. Szórejtvény: Kinin. 15. Betű- és szórejtvény: Kötélkészítők. 16. Betűrejtvény: Erdély. 17. Szórejtvény: Borraivaló.

Helyesen megfejtették: Ifj. Borsos István, Baranyay Imre, Peták Vilmos, Farkas Károly, Gachal Annuska, Tóth S. András, ifj. Rencsicssovsky István, Laki János, ifj. Jenczer János, L. Győrbiró Kálmánné, ifj. Ábrahám Ferenc, Hajós Terézia, Lipták Ferenc, Sztraha Ferenc, Bedő István, Zilahy Juliska, ifj. Németh Imre, Brücher József, ifj. Horváth József, Sajgó Ferenc, Kis Lajos, Marsi Juliánna, Pető Pál, Marton Elek.

Jutalomkönyvet nyertek: Ifj. Németh Imre (Bakonyszentkirály), Hajós Terézia (Fehértó), Brücher József (Mezőberény), Laki János (Somogyviszló) és ifj. Ábrahám Ferenc (Turkeve).

A 36-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

Hosszulejáratu kölcsönöket

35 éves százsázalékos kifizetés, 8-9 százalékos annuitásu (vagyis kamat és tőketörlesztés együtt), továbbá 35 éves 93 százalékos kifizetésű, 8-3 annuitásu **amortizációs dollárkölcsönöket**, konverzióval is, stornodij nélkül, folyósítatt — költségelőleg nélkül — ingatlanokra

Mezőgazdasági Hitelforgalmi Vállalat

Budapest, V., Lipót-körut 10 (Tulajdonosok: Okányi és Irmier okleveles gazdák)

Kölcsön budapesti és pestkörnyéki házakra. Beküldendő iratok: hiteles kataszteri birtokiv és hiteles telek-könyvi kivonat. Ezenfelül tanácsot adnak mindenféle gazdasági vonatkozásu ügyben.

TRÉFÁK

Felvilágosítás.

Két városi kisgyermek vadgesztenyét talál a földön burkában, aminőt még sohase láttak. A fiúcska ámul-bámul és tudakolja, mi lehet az?

— Hát nem ismered meg, butus, — pirongatja a tudákos leány, — ez nem lehet más, mint a sünnök tojása és ebből kél ki a tüskésdisznó!

(Beküldte Baráth János Belvárdról.)

Orvosnál.

Orvos: Ön nagyon rossz színben van uram. Ajánlom, hogy hagyjon abba mindenféle fejnykát.

Páciens: Az lehetetlen, doktor ur, én fodrász vagyok.

(Beküldte ifj. Baticz Kálmán Szabadhidvégről.)

Az új menyecske.

Uj menyecske került a házhoz. Tett-vett, sürgött-forgott, pattogott, mint a bekenőskefe. Mikor már minden dolgát elvégezt, megkérdezte az édesanyját, hogy mit csináljon.

— Olvasd ki az írósvaját — feleli neki az anyja.

A fiatalasszony kapja a lábost, szalad a zsirosbödönhöz és belevág egy-két kanál zsirt. Meglátja az anyja és kérdi:

— Minek az, Bözsikém?

— Az írósvaját akarom kiolvasztani, az alá teszem — feleli a menyecske.

(Beküldte Ádám Sándor Sajómercseről.)

Alkalmas okoskodás.

— Hány az óra? — kérdi az asszony hazatért férjét.

— Egynegyed tizenegyre — mondja mogorván a férj.

Ebben a pilalnatban az óra kettőt üt.

— Látod, nem igaz, mert már két óra.

— Ejnye a kutyafáját! Hát már az órának jobban hiszel, mint nekem?

— No, mert ütött.

— Hej, ha csak az kell, akkor hallgass, mert majd én is ütök mindjárt.

(Beküldte Rencsicsovszki József Debrétéről.)

Nehéz helyzet.

— Miért sírsz, Palika?

— A mama megvert, mert hazudtam.

— Hát nem tudod, hogy a jó gyermek mindig csak igazat mond?

— Tudom, de ha igazat mondok, akkor az apa ver meg!

(Beküldte Bitó Antalné Kiskunmajsáról.)

A kártya.

Az asszony beront a koresmába, ahol a férje éppen kártyázik. Mikor meglátja, dühösen ráordít:

— Nem sülsz le a bőr az orcádról, hogy olyan emberekkel ülsz le kártyázni, akik még veled is leülnek?

(Beküldte Szabó Mariska Nógrádpalotásról.)

Takarékos menyasszony.

— Nem is képzeli, papa, — mondja egy ifju az apjának — milyen takarékos az én menyasszonyom.

— Például mit csinál?

— Képzeld, annyira takarékos, hogy mikor este elmegyek hozzá, mindig lecsavarja a villanyt és ketten ülünk egy széken.

(Beküldte Szabó István Nógrádpalotásról.)

Gyermekszáj.

Apa (fiához, ki ismét rossz bizonyítványt hoz haza): Te szerencsétlen! Miért nem tanulsz? Hisz amit egyszer megtanulsz, örök kincs, melyet soha senki el nem vehet tőled.

Fiu: De hiszen, apa, azt, amit meg nem tanultam, még kevésbé vehetik el!

(Beküldte Seres Béla Kúnágotáról.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember 16-án, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Jászárokszallás, Kiskundorozsma, Kóka, Szabadszallás, Turkeve.

Szeptember 17-én, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Örkény, Csipkerek (sertésvásár bizonytalan), Fehérgyarmat, Fertőszentmiklós, Kál, Káloz, Kőtelek, Magyaróvár, Mezőkeresztes, Paks, Patca, Püspökhatvan, Sajószentpéter, Sárosd, Somlóvásárhely, Szany, Szeghalom, Szőny, Tamási (sertésvásár bizonytalan), Tiszacsege, Tokaj, Törökkoppány, Vámosmikola, Veszprém. — Állatvásár: Kálló. — Kirakodóvásár: Ózd, Tatabánya.

Szeptember 18-án, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Gamás (sertésvásár bizonytalan). — Ló- és marhavásár: Bicske. — Sertés- és kirakodóvásár: Borsodnádásd. — Kirakodóvásár: Kálló, Tamási.

Szeptember 19-én, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Ikervár (sertésvásár bizonytalan), Somogyoszob (sertésvásár bizonytalan), Városlőd. — Ló- és kirakodóvásár: Polgár. — Kirakodóvásár: Bicske.

Szeptember 20-án, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Arló, Gölle (sertésvásár bizonytalan), Gyulaj (sertésvásár bizonytalan), Kecskemét, Koppányszántó (sertésvásár bizonytalan), Süttő.

Szeptember 21-én, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Alsóság, Csenger, Erdősokonya, Iharosberény (sertésvásár bizonytalan), Körmeny (sertésvásár bizonytalan), Somogyárd (sertésvásár bizonytalan), Szabadszentkirály, Tab. — Állatvásár: Békés. — Kirakodóvásár: Kecskemét.

Szeptember 22-én, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Nemesnép, Öcsöd. — Lóvásár: Békés.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. F., Rezi. Fogadja leghálásabb köszönetünket előfizetőgyűjtő munkájáért. Ön megértette, hogy aki lapunk táborát növeli, saját érdekében is cselekszik, mert ha anyagi erőink gyarapodnak, többet nyújthatunk olvasóinknak. Kérésére a „Tanácsadó“ felel. — Sz. Gy. Válogatunk belőlük. — B. J., Mezőberény. Több jó van köztük. — H. J., Pálfa. Sor kerül rájuk. — T. I., Kiskunfélegyháza. Rövidesen közlünk belőlük. — Gedicht. Egyik versét a közlendők közé soroztuk. — S. M., Hegyalja. Verseiről részletes bírálatot fogunk mondani. — A. P. K. Ügyes, kedves versfüzetéből egy-két verset közölni fogunk. — Cs. I., Hosszúhetény. Versét nem közölhetjük, mert hasonló tárgy már igen sok van. De látjuk, hogy Ön ügyesen versel, küldjön be hozzánk több költeményt. — N. D., Nagyszokoly. Örült a szívünk, amikor igaz magyar szívvel írt, okos levelét olvastuk. Bár mindenki így gondolkozna a falu lelkének megmételvezőjéről, a külvárosi kupléről, akkor nem félténénk a magyar népdal tisztaságát! Felvetett gondolata — a dalpályázatra vonatkozólag — igen helyes, üdvös eszme, alkalomadtán meg is csináljuk. Beküldött verseiből kettőt közölni fogunk. Üdvözljük! — Vadvirág. Címét egyik előfizetőnk kéri. Kérjük választát, megengedi-e?

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 10-én.)

Gabonatözsde. Készárúpiac: Tiszavidéki buza 77 kg-os 26.30—26.50, 78 kg-os 26.50—26.70, 79 kg-os 26.75—26.95, 80 kg-os 26.95—27.05, felsőtiszai 77 kg-os 26.20—26.40, 78 kg-os 26.40—26.60, 79 kg-os 26.65—26.85, 80 kg-os 26.85—26.95, fejemegyei, bácskai és dunántúli 77 kg-os 26.10—26.30, 78 kg-os 26.30—26.55, 79 kg-os 26.55—

Tömlők

kerti locsolásra,
— tűzoltásra —
és minden más célra
garantált legjobb
minőségben.

Vizmentes
ponyvák, zsákok,
auto-traktor
— csapágyfém —
E M E L Ő K.

Minden egyéb műszaki cikk elismert
szállítója a közismert szaküzlet
Schvarcz József és Társa
Budapest, Vilmos császár-út 53.
Alapítva: 1884. Cégtulajdonos: Műszaki Unió R.-T.

26.75, 80 kg-os 26.75—26.85, pestvidéki 77 kg-os 26.15—26.35, 78 kg-os 26.35—26.60, 79 kg-os 26.60—26.80, 80 kg-os 26.75—26.85, rozs pestvidéki 24.75—25.00, más 24.75—25.00, árpa előrendű 26.75—27.00, közép 26.25—26.75, sörárpa fevidéki 28.50—30.00, egyéb 27.50—28.75, köles 26.00—27.00, repce 45.00—46.00, zab elsőrendű 25.50—26.00, közép 25.10—25.50, tengeri tiszántuli —, egyéb 31.50—31.75, korpá 20.50—20.75 pengő métermázsánként. — **Határidőpiac:** A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Buza októberre 26.66—26.68, márciusra 29.10—29.12, májusra 29.96—29.98, rozs októberre 25.54—25.56, márciusra 27.94—27.96, tengeri májusra 28.74—28.76 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 52—60, duplanullás finom tészta 46—50, nullás 46—50, kettős főzösliszt 44—48, négyes kenyérliszt 42—46, hatos 38—42, nullás rozsliszt 48 fillér kilogrammonként.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért 100 kilogrammonként, minőség szerint: Bab, fehér 60—65, bab, tarka 50—55, bab, fürj 65—70, bal-tacimmag, irányár 45—50, bíborheremag 85—90, borsó őszi 40—42, borsó, Viktória 45—55, bükköny, tavaszi 38—40, csillagfürtmag, új áru 23—35, fehérhere, új áru 185—200, kendermag, technikai célokra 40—42 köles, fehér 32—36, köles, paprika 27—29, lenmag 45—48, lóbab 35—36, lóheremag arankatartalom és minőség szerint 220—245, lucernamag arankatartalom és minőség szerint 190—220, mák, étkezési célokra 103—106, muhar 54—56, mustár 48—52, pohánka 32—34, szöszösbükköny 48—52 pengő.

Abraktakarmánypiac. Buzakonkoly 21, buzakorpa 21, buzatakar-mányliszt 25.50, konkolydara 22, lenmagpogácsa 32, napraforgópogácsa 31, repcepogácsa 26.50, répaszelet, szárított 19.50, rozskonkoly 21, rozskorpa, rozstakarmányliszt 25, szójababpogácsaliszt 36 pengő métermázsánként.

Burgonya. Nagybani árak: Őszi rózsaburgonya 11—12, nyári rózsaburgonya 12—13.50 pengő. Fehérburgonya 8—6 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű, ó 15—17, réti széna, másodrendű, ó 13—14.50, réti széna harmadrendű, csomagolásra 5.50—12.50, muharszéna 15.75—18.50, lucernaszéna 21—22, zabosbükköny-széna 17, lucerna- és szénakeverék 16.50, muhar- és szénakeverék 15, alomszalma másodrendű 4—5, zsuppszalma 5—8 pengő métermázsánként.

Szurómarhavásár. Élő borjú: Belföldi szopós elsőrendű 1.36—1.48, kivételesen 1.52, másodrendű 1.24—1.30 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Tenyészmárhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.92—0.98, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.96—1.06, 1½—2 éves üszök 0.94—1.16, 1½—2 éves tinók 0.94—1.16, fiatal friss fejőstehén 1.28—1.38 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőségű 0.94—1.28, ökör, közép és gyengébb 0.54—0.92, bika 0.60—1.12, tehén, legjobb minőség 0.88—1.10, tehén, közép- és gyengébb 0.46—0.84, növendék 0.60—1.04, ki-csontozni való 0.26—0.50 pengő kilogrammonként élősúlyban. Élő borjú 1.20—1.32 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Lóvásár. Jobb minőségű lovak: Hátsó csikó 25—153, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 350—500, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 260—650, számár 60—80, öszvér 60—160, alárendelt minőségű lovak 20—280, vágólovak 20—270 pengő darabonként.

Sertésvásár. Elsőrendű urasági 1.96—1.97—2, elsőrendű szedett 1.86—1.90, közép 1.64—1.70, könnyű jobb 1.20—1.30, könnyű gyengébb 1.10—1.20, öreg urasági 1.86—1.88, öreg szedett 1.60—1.72, sonkamalac 1.48—1.70 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Gyapju. Tájékoztató árak: Uradalmi gyapju 2.80—3, nem uradalmi gyapju 2.40—2.80, báránygyapju 2.20—2.40 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 400

—640, rostélyos, vastaghátszin, felsál, fehérpecsenye, gömbölyű felsál 220—320, fartő, hátszin, csontos oldalas, tarja, szegye 160—300, gulyásnak való 80—200 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 320—480, sütnivaló 300—340, pörköltnek való 160—240 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bányahús:** Juhcomb 200—240, gerinc, lapocka 160—200, pörköltnek való 140—160 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús:** Friss karaj 320—440, friss comb, tarja, lapocka 280—340, friss oldalas 220—280, kocsonyának való 80—160, vese velővel 200—260, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 280—440, olvasztani való szalonna 240—260, sózott kenyérszalonna 240—280, füstölt 240—300, hárj 260—300, zsíros tepertő 256—264, helybeli sertéshús 260—300 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 300—500, csirke 120—350, ruca 250—1000, lud 500—2000, pulyka 500—800 fillér darabonként. — **Leölt állatok:** Tyúk 260—280, csirke 300—450, hizott ruca 250—320, sovány 220—260, lud, hizott 250—320, sovány 220—260, ludmáj 500—1000, ludzsír és hárj 320—450, ludaprólék 150—200 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 14—16, főzőtojás 12—14 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Ponty 240—340, kárász 110—200, compó 200—220, apró kevert hal 160—180 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 35—41, lefölözött 15—18, yoghurt 96—124, tejszín 320—360, tejföl 180—240, centrifugált teavaj, tömbben 600—660, 10 dkg-os csomagolásban 650—720, főzővaj 500—560, szedett vidéki vaj 450—500, tehénturó 100—120, sovány tehénturó 60—100, juhturó 300—360, kevertturó 240—320, lipői turó 340—360, hazai ementáli sajt 480—600, hazai trappista 300—400 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 80—130, hántolt egész borsó 100—160, feles 80—130, fehér, aprószemű bab 48—80, nagyszemű 60—100, színes 60—80, finom árpakása 80—100, durva 60—80, tojásos tarhonya 120—160 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével, csomója 5—24, petrezselyem zöldjével, csomója 4—24, zeller ujdonság, zöldjével, darabja 2—12, kalarábé zöldjével, darabja 3—12, vöröshagyma zöldjével, csomója 4—10, makói vöröshagyma 24—28, közönséges vöröshagyma 20—24, fokhagyma kilogrammjára 40—60, cékla 20—36, hazai fejéskáposzta, nyári, ujdonság 22—40, kelkáposzta 30—36, vöröskáposzta 28—60, rózsaburgonya 15—20, közönséges 14—18, kifli 30—40, tömör csiperkegomba 300—500, fekete retek, darabja 20—30, hónapos retek, csomója 8—16, savanyítani való ugorka 30—60, salátának való 14—30, kovászos 70—80, apró, hegyes zöldpaprika, darabja 1—2, tölteni való 2—4, savanyított zöldpaprika, kilogrammjára 80—120, főzőtök 12—20, gyalult 30—36, paradicsom, ujdonság 18—30, zöldbab 50—90, zöld vajbab 70—120, zöld tengeri cső, darabonként 5—12, sóska 30—40, tisztított paraj 30—50 fillér kilogrammonként. Főzött paradicsom literje 80—100 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 80—120, közönséges 20—80, nemes fajkörte 80—120, közönséges 25—70, szilvaiz 140—180, gyümölcsiz 140—340, befőzni való ringló 30—60, magvaváló szilva 28—60, berzencei 30—60, vörösszilva, nem magvaváló 10—36, kékény-szilva 14—24, őszibarack, magvaváló 80—180, sárgadinnye 24—160, nagy, papírhéjú dió 140—160, keményhéjú 120—140, dióbél 400—520, héjazott mogyoró 320—400, héjazott mandula 560—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes-paprika 500—640, félédes, gulyás 400—560, rózsapaprika 300—440, erős 200—360, kereskedelmi 150—240, kék mák 130—160, közönséges 100, pergett méz 200—260, házi színszappan 140—180, közönséges háziszappan 96—128 fillér kilogrammonként.

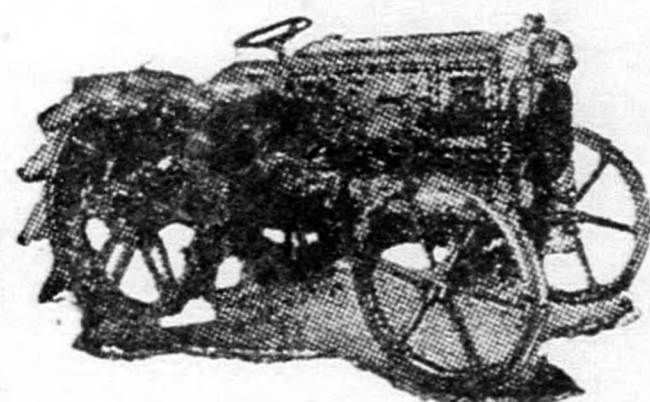
Borpiac. Az utolsó héten a borpiac megelégnült és néhány tétel, bár nagyon mérsékelt áron, eladásra került. 10—12 fokos kisterme-lőktől származó borokért Mallingand- és hektoliterfokoként 3.60—4.

Idejében és legolcsóbban végzi el a szántást, ha

Austin
traktori

Ára 7904 pengő

Kedvező fizetési feltételek!

Kérje 20 sz. árlapunkat.

használ. Nagy teljesítményű, keveset fogyaszt, üzembiztos, egyszerű kezelésű és mivel jó anyagból van gyártva, hosszú élettartamu.

SATURNUS R.-T., Budapest, VI., Teréz-körút 40.

magasfoku urasági tételekért 4—5 pengőt fizetnek a termelőállomáson. Musteladások szeptember első heti szállításra Gyöngyösön 40—50 pengős árban történtek.

Szesz és szeszestitalok. Az Országos Szeszértékesítő Rt. igazgatósága legutóbbi igazgatósági ülésében a szeszárak változatlan fenntartását határozta el. Gyümölcspálinkaüzletben a forgalom élénkebb és jobb a kereslet. Jegyzés: Törköly 4.80—5, szilvórium 5.50—5.70, elsőrendű kék áru 6—6.20, seprőpálinka 4.40—4.50, borpárlat 6.40 pengőig kelt el a termelői állomáson 10.000 literfokként + 2 százalék forgalmi adó.

Fapiac. Változatlan árak mellett a fenyőpác forgalma csendesebb. Keményfáneműekben kedvező üzletmenetet remélnek, mert a készletek mindenütt kimerültek. Tüzifában a szilárd irányzat folytatódott. Belföldi, száraz bükkhasáb 230—235, vegyes hasáb 220—235, egyéves hasáb 205—220, erdélyi import tűzifa 230—250 pengő, szlovenszki áru 1250—1643 cseh korona, jugoszláv tűzifa 2300—2600 dinár vagononként magyar határállomásról.

Mütrágya. Foszfáttrágyák: Ásványi szuperfoszfát 16—18 százalékos vízben oldható foszforsavtartalommal, vagonként, megyék szerint, kilószázalékonként Budapesten, vagy a magyarvári gyárban 0.51—0.56, ötven métermázsán aluli vételnél kilószázalékonként 0.56, jutazsák minden szuperfoszfát után 1.20, papirzsák 0.70, rinfusaberendezés 10 tonnás kocsinál 8, rinfusaberendezés 15 tonnás kocsinál 9.60 pengő, 16 százalékos ásványi szuperfoszfát métermázsánként 8.96 pengő, 17 százalékos ásványi szuperfoszfát métermázsánként 9.52, 18 százalékos ásványi szuperfoszfát métermázsánként 10.08, zsák métermázsánként 1.20, rhenániafoszfát 25—28 százalékos foszforsavtartalommal kilószázalékonként zsákkal együtt 0.70, thomassalak 18 százalékos foszforsavtartalommal métermázsánként (zsák külön felszámítva métermázsánként 1.20) 10 pengő. Káliutrágyák: Kálisó 40 százalékos tiszta káliumtartalommal métermázsánként 16.80, kainit 12—13 százalékos káliumtartalommal métermázsánként 6.50 pengő. Zsákár: Jutazsák minden métermázsára mütrágya után 1.20 pengő, plusz forgalmi adó. — Nitrogéntrágyák: Csilisálétram 15—16 százalékos légenyirtalommal, elegysulyt tiszta suly gyanánt véve, métermázsánként 40, kénsavas ammóniak 19—20 százalékos légenyirtalommal 35, zsák métermázsánként 1.20, leunasalétram 26 százalékos légenyirtalommal, elegysulyt tiszta suly gyanánt véve, métermázsánként 39.50, mézsalétram 15.5

százalékos légenyirtalommal, elegysuly tiszta suly gyanánt véve, métermázsánként 34.50, mézsalétram 17—19 százalékos légenyirtalommal, elegysuly tiszta suly gyanánt véve, métermázsánként 29.50 pengő a budapesti gyárban vagonba rakva.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 10-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni akkor, ha idegen pénzt vásárolunk. — Egy pengőnél többre kerül egy darab: Angol font 27.86 (28.01); dollár 5.70 (5.72); hollandi forint 2.29 (2.30); német márka 1.36¹/₁₀ (1.36²/₁₀); svájci frank 1.10 (1.10%) pengő. — Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab: Csehekrona 16.93 (17.01); szerb dinár 10 (10.08); francia frank 22.45 (22.65); lengyel zloty 64.15 (64.45); román lei 3.45 (3.50); olasz lira 30 (30.25); osztrák schilling 80.60 (80.95) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 23.30 (23.40); ezüst egykoronás 0.40 (0.44); forintos 1.12 (1.16); ötkoronás 2.30 (2.40) pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.
KIADJA: CSÁZY ÉS TÁRSA LAPKIADÓVÁLLALATA.

**Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR**

Kitűnő gyártmány
szőlőpermetezők

legolcsóbb áron beszerezhető
SZONTÁGH PÁL rézáruraktár
Cégtulajdonos: **TERÉNY S.-né**
Budapest, IX., Üllői-ut 19. szám.
Telefon: Aut. 866—29.

**Patkány-, egerirtó
„RATINOL“**

sváb, ruszni-, csótány-
irtószer, győ-

biztos hatású irtószer, győ-
keresen irt. Más állatra
emberre ártalmatlan. Napi árban utánvétellel szállítja

Ratinol Laboratorium, Budapest
VII., Murányi-utca 36. szám.

**A „VASÁRNAP“
a falusi gazdák lapja!**

MÁTHÉ ANDRÁS
vörösrézüzem gyára. Újpest, Károly-u. 17.
Legmodernebb pálinkafőző készülékek rak-
tára. Telefon: Újpest 28. szám. Nyugattól
B. villamossal.
Kérjen árajánlatot.

Eladó birtok

Tamási határában 49 kataszteri hold,
vagyis 7 negyed szekció, és uriház eladó.
Würtz Ottó
Tamási, Tolnamegye.

**Ékek, ekealkatrészek,
horonák, kapálókék, fűkaszálók**

marokrakó és kévekötő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gözcseplőkészletek,
szecskaavágók, repavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a
„HANGYA“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

A világot 33 év óta **THE CHAMPION**
uraló eredeti angol

kerékpárokat és
Central Bobbin stü-
lyesztős varrógépe-
ket havi 20—24 P
részletre, kerékpár
alkatrészeket, lámpa,
nyereg, lánc, pedálo-
kat nagyban gyári
áron szállítunk. — Külső gumi 6.50 pengőtől, belső
gumi 2 10 P-től. **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár-
nagykereskedők, Budapest, József-körút 41.
1000 képes árjegyzék ingyen.

Szakorvosi -rendelő vér- és nemi-
beteg részére. Ezüst
salvarsan-oltás
Rendelés egész nap.
VII. Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókusfal szemből.)

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevrőbőről, továbbá munkásbakkancsok a legjobb
minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a
„HANGYA“ ruházati és diszmuáruosztályánál.

A „Baromfitömő készülék“ -kel
egy perc alatt tömhet mindenféle
tengerivel és a fulladás ki van
zárva. 20 liba tömésénél 90 óra
időt nyer. Kényelmes tömés, Nincs
főlfázás, derékfájás és kézkisebe-
zés. Olcsó! Ha egy libát ment
meg a fulladástól, az ára megtérült
Kérjen árjegyzéket.
Cim
**Kugler Sándor,
Makó.**

Ruházati szükségletét
legelőnyösebben a
„HANGYA“
vidéki szövetkezeteiben szerezheti be.
KAPHATÓK: Férfi- és női-ruhának való szö-
vetek, fehérműre, ágyműre való chiffon,
vászon, zephir, kanavász, szabókellékek, kész
fehérműek és felsőruhák, ugyszintén min-
dennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és disz-
muáruk, továbbá: férfi, női és gyermekcipők
és munkásbakkancsok.